Mai számunk 12 oldal. 10. sz. kedvezményes könyvszelvény a 2. oldalon

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 27—89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG). 27—88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P, NEGYEDÉVRE 7 P, FÉLÉVRE 14 P, ÉVENTE 26 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR.

XI. ÉVFOLYAM, 49. SZÁM — DEBRECEN, 1934 MÁRCIUS 2., PÉNTEK — ÁRA 10 FILLÉR

A tiszántuli gazdatársadalom sulyos helyzete tárult fel a tegnap kezdődött nagy gazda-anketon

Báró Vay László: Ezt az országrészt kivételesen sulyos csapások érték, ezért kér különleges elbánást — A kormány tanujelét adta annak, hogy a tiszántuli gazdák sorsát szivén viseli

Tanácskozás a segités módozatairól

Tegnap Debrecenben megkezdődött az a nagyszabású szakértekezlet, melynek feladata a tiszántúli gazdabajok megvizsgálása és a segítés módozatainak megállapítása. Régen nem volt Magyarországon egy ilyen különleges és nagyszabású eljárás, de mindenképpen indokolttá tette ezt a tiszántúli országrész különösen súlyos helyzete. Báró Vay László főispán gazdakamarai elnök beszédében hangsúlyozta, hogy ezzel a rendkívüli eljárással a kormány tanujelét adta annak, hogy az önhibáján kivül különösen nehéz helyzetbe jutott tiszántúli gazdatársadalom sorsát szivén viseli. Tényleg úgyis van, ez a nagyszabású akció a maga rendkivüliségével és arányaival, minden részletre kiterjedő munkásságával, azt bizonyítja, hogy a segítés sem fog elmaradni az illetékes tényezők részéről.

Az anketen feltárult szakférfiak tárgyilagos és minden túlzástól mentes interpretálásban a Tiszántúl különlegesen súlyos helyzete. A szakértelem megvilágításában feltárult az a — lehet mondani — hét egyiptomi csapás, mely a háborútól kezdődőleg a Tiszántúlt érte. Azonban bármilyen sötét is a kép a jobb jövő hajnalát jelenti az hogy **a segitő kéz már kinyult.** A súlyos beteghez eljöttek az orvosok és a bajokat gyökerében megállapították. **A helyes diagnózis pedig már félgyógyulás, melyet, bizton hisszük, a teljes talpraállítás fog követni.**

A nagy ankét tegnapi lefolyásáról tudósítónk az alábbiakban számol be:

A miniszterközi bizottság csütörtökön délben érkezett Debrecenbe. Az állomáson a bizottság fogadására megjelent **Czeglédy** Béla, a Mezőgazdasági Kamara igazgatója, **Fráter Jenő** titkár és **Gál** Samu HÉV igazgató. A bizottság tagjai között vannak dr **Traeger** Ernő miniszteri tanácsos a miniszterelnökségről, **Balás József** miniszter tanácsos a földmivelésügyi miniszter

A szakértekezlet elnöksége — Báró Vay László beszél

képviseletében, **Hazay** Árpád titkár, **Takách** Gyula gazdasági felügyelő, a földmivelésügyi minisztériumból, dr Tunyogi **Szücs** Kálmán min. oszt. tanácsos az igazságügyi minisztériumból, **Müller** Miklós MAV főfelügyelő a kereskedelmi minisztériumból, **Frimmell** Gyula min. oszt. tanácsos a pénzügyminisztériumból dr **Aminger** László min. oszt. tanácsos a pénzügyminisztériumból, **Piszár** József főrevizor a Pénzintézeti Központból, dr **Rosta** János fővárosi tanácsjegyző és **Kelemen** József osztályvezető a külkereskedelmi hivatalból. Ideérkeztek még **Marschall** Ferenc képviselő a kiváló mezőgazdasági szakember és a tiszántuli vármegyék főispánjai is. A fogadtatás után a bizottság tagjai az Arany Bikában levő szállásukra mentek.

A GYÜLÉS MEGNYITÁSA

A szakértekezletet délután a városháza közgyülési termében tartották, tekintettel arra, hogy igen nagy számban jelentek meg a hivatalos tényezők és a gazdatársadalom képviselői. Az ülést igen nagy érdeklődés között délután félnégy órakor **Balás József** miniszteri tanácsos, elnök nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket és rámutatott azokra az indokokra, amelyek szükségessé tették a kormánynak azt az elhatározását hogy ezt a szakbizottságot ideküldje.

— **A kormány tudatában van az itteni bajoknak** — mondotta az elnök — **és el van határozva, hogy tőle telhetőleg mindent elkövet, hogy ezeken segitsen.** Azért küldötte a kormány ezt a bizottságot Debrecenbe, hogy hátha az ismeretes bajokon kivül még olyan momentumokról is tudomást szerezhet, amelyeket eddig nem ismert. **A kormány közvetlen kapcsolatot akar teremteni a gazdákkal, hogy megtudja a Tiszántul különleges bajait, amelyekkel a gazdáknak itt küzdeniök kell.** Meggyőződése, hogy közös jóakarattal és egyesült erővel a **megfelelő megoldást megtalálják.** (Éljenzés.)

Báró Vay László főispán beszéde

Ezután báró **Vay** László főispán, a Kamara elnöke emelkedett szólásra:

— A kormány a földmivelésügyi miniszter ur előterjesztésére miniszterközi szakbizottságot küldött ide a Tiszántul központjaba azzal a rendeltetéssel hogy **közvetlen tárgyalásokat folytassanak a gazdákkal és megállapitsák azokat az okokat és körülményeket amelyek miatt ez az országrész a többi országrészeknél fokozottabban szenved és a segitésre kinálkozó legalkalmasabb módozatokat megtalálják.** A Tiszántul agrártársadalmát összefogó Gazdakamara nevében üdvözlöm a kormánynak ezt az elhatározását, **amelyel tanujelét adta annak, hogy a Tiszántul fokozottabban bajbajutott gazdaközönségének sorsát szivén viseli.**

— A legmelegebben és a legszivélyesebben üdvözlöm a miniszterközi

bizottság tagjait (lelkes éljenzés) és kifejtendő munkájukhoz a Mindenható segitségét kérem.

Báró **Vay** László ezután tiszta éleslátásra valló módon világitotta meg azokat a nehéz körülményeket, amelyekkel az utóbbi időben a magyar gazdáknak meg kellett birkózniok és azokat a küzdelmeket, amelyeket éppen ezek a szenvedések a Tiszántulon talán élesebbekké, szenvedélyesebbekké és elkeseredettebbekké tettek. **Szakitani kell azzal a felfogással, hogy a Tiszántul lakosságának nyughatatlan természete váltotta ki ezt a hangot. Nem ezért kérnek egészen különleges elbánást a maguk számára, hanem azért, mert ezt az országrészt kivételesen sulyos csapások érték.** A gazdatársadalom sohase adta oda magát szélsőségeknek, a tárgyilagos megfontoltság utjáról a nagy többség sohasem tért el és ha mégis olyan gyakoriak és sulyosak a panaszok, annak nem az az oka, hogy az egyenlő elbánás alól ki akarják vonni magukat, hanem az, hogy **ez az országrész önhibáján kivül sokkal nagyobb terhet kénytelen viselni a szerződés következtében is, valamint az elemi károk és csapások miatt is,** mint a többi országrészek lakossága. Trianon természetes fogyasztási területétől fosztotta meg a Tiszántul mezőgazdaságát, **elveszitette nemcsak a belföldi, hanem az export piacait is.** Feleslegeit különösen a csehvámháboru óta, 4—500 kilométer távolságra kell szállitania. (Ugy van! Ugy van!) Különösen Szatmár- és Szabolcsmegyében ez a helyzet. **Meg van tehát az oka annak, hogy ez az országrész sokkal nagyobb válsággal küzd, mint a többiek.** Sulyos adósságokkal küzd ez a társadalom. A föld jövedelmezősége rendkivül csökkent, az adóterhek azonban nem alkalmazkodtak ehhez és nehezebben elviselhetők a tiszántuliak számára, mint az ország többi lakosaira. Lehetetlen figyelmen kivül hagyni a román megszállás okozta nagyon sulyos károkat. A veszteséget a tiszántuli gazdák csak ujabb adósságokkal tudták pótolni. (Ugy van.)

— A Kamara öt pontban foglalta össze a bajokat, amelyeken a segités módozatát ennek az értekezletnek kell megtalálni. **Kéri a bizottság elnökét és tagjait érezzék át a tiszántuli gazdák szenvedéseit, értsék meg bajaikat és panaszaikat és juttassák azokat megfelelő formában az illetékes tényezők elé.**

Szivélyesen üdvözli a Tisza jobbparti társkamara elnökét és küldöttségét, amely szintén a sokat szenvedő kerületet képviseli. (Lelkes taps, éljenzés.)

LUKÁCS BÉLA BESZÉDE

Lukács Béla, a Tisza jobbparti Mezőgazdasági Kamara elnöke megköszönte az üdvözlést és röviden rámutatott azokra a csapásokra, amelyek ezt a kerületet is, amely a tiszántulival szomszédos érték. **Óriási összegekre rug a jövedelem kiesés, mintegy kilencven millió pengő, amely a négyéves sorscsapások következtében náluk jelentkezik. A csehvámháboru következtében mesz szebbre kell szállitani a terményeket és ez a fuvardijkülönbözet terhe megfelel annak a kerületnek földadójául.** Azt hiszi, hogy ez a két adat mindennél világosabban beszél.

Az elnök ezután megnyitotta a vitát és felkérte vitéz **Czeglédy** Béla kamarai igazgatót előadása megtartására.

Vitéz Czeglédy Béla kamarai igazgató a Tiszántul mezőgazdaságának a más országrészeknél sulyosabb helyzetéről

Azután vitéz **Czeglédy** Béla, a Kamara igazgatója tartott nagyszabásu ismertetést a Tiszántul mezőgazdasági helyzetéről és rámutatott arra, hogy mennyivel sulyosabb, mennyivel nehezebb a Tiszántul mezőgazdaságának és agrárlakosságának mai helyzete az ország más részének helyzeténél.

— A magyar argárválság okát abban jelölhetem meg, — mondotta —, hogy **a mezőgazdasági termelés jövedelmezősége az elmult évek folyamán mind jobban alászallott, majd teljesen megszünt; a tiszántuli válság okát pedig abban találhatjuk meg, hogy ez a folyamat itt hamarabb kezdődött, gyorsabb ütemben folytatódott, minek folytán a mezőgazdasági termelés az ország e keleti részein hamarabb vált veszteségessé és e veszteség nagyobb, mint az országnak más, szerencsésebb helyzetben lévő részein.**

HÁROMSZÁZ MILLIÓ PENGŐ KÁRT OKOZOTT A TISZÁNTUL MEZŐGAZDASAGÁNAK A ROMÁN MEGSZÁLLÁS

A Tiszántul különlegesen nehéz helyzete elsősorban is a vesztes háborunak a következménye. Az elvesztett háboru teremtett hadszintéret a Tiszántulból. A forradalmak pusztitásai után a „felszabaditó" **oláh csapatok** ugyszólván teljes mértékben **kirabolták a Tiszántult,** s amiut az értekezlet igen tisztelt tagjai a rendelkezésükre bocsájtott táblázatnak adataiból meggyőződhetnek, **a román megszállás statisztikailag felvett károsszege a Tiszántul mezőgazdaságára 282 ¾ millió pengőt tett ki és a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerületének minden egyes földadó alá eső kat. holdjára 79 pengőt jelentett.** Ezzel kapcsolatosan meg kell jegyeznem azt, hogy a megszálló román csapatok által a Tiszántul mezőgazdaságának okozott károknak csak egy részét tudták az akkori viszonyok között összeirni s hogy a tiszántuli tényleges kár ezen összeget valószinüleg lényegesen meghaladta.

A TRIANONI BÉKEPARANCS A TISZÁNTULT SUJTOTTA LEGINKÁBB

Utalnom kell ezekután **a trianoni békeparancs által a Tiszántulon előidézett helyzetre,** amelynek következtében beállott közgazdasági változások folytán a Tiszántul a többi országrészeknéi sokkal nehezebb helyzetbe került. **A trianoni határok megvonásával ugyanis a Tiszántul közgazdasági helyzete ugy alakult, hogy az uj határok az északkelet—tiszántuli országrészt teljesen elzárták azelőtti természetes fogyasztó gócpontjaitól s a régi felvidéki felvevő piacok vámhatárokkal elzárt külföldé váltak.**

A SOROZATOS ELEMI CSAPÁSOK

Az elemi csapások sorozatából csak kettőt akarok kiemelni: az 1929. évi **fagykárt** és az 1932. évi **rozsdakár** által okozott sulyos csapást. **A fagykár következtében a Tiszántul gazdaközönsége 25 ¾ millió pengővel károsodott s hogy ebből a Tiszántul keleti részének földadó alá eső területéből minden egyes kataszirális holdra 12 pengő 15 fillér bevétel-kiesés jutott, az 1932. évi rozsdakár pedig 37 millió pengő értékü terméshiányt okozott** ugyanott, ugy hogy **minden holdra 17 pengő 39 fillért kitevő bevétel-kiesés jutott.** A rozsdakárnak mérlege szempontjából nem lehet közömbös az sem, hogy a Tiszántul keleti részének törvényhatóságai területén a károsodás által előidézett **bevétel-kiesésnek pénzbeli értéke csaknem a kétszeresét tette ki annak mint amennyi kamatot a kársujtott országrészek gazdái összes rövidlejáratu kölcsöneik után ugyanazon évben, az akkori magas (9.78 százalékos) kihelyezési kamatláb mellett fizetni tartoztak.**

A CSEH-MAGYAR VÁMHÁBORU A TISZÁNTULT SUJTOTTA

A cseh-magyar vámháboru megint csak a Tiszántul mezőgazdaságát sujtotta legnagyobb mértékben, mert hiszen annak hátrányai ugyszólván egyedül a Tiszántul gazdaközönségének vállaira nehezednek. A Csehszlovákiával szemben fennálló szerződésnélküli állapotnak bekövetkezte óta ugyszólván **kizárólag Budapest és a nyugati külföld felé helyezhetők el a Tiszántul agrártermeléséből eredő árufeleslegek is. A kelet-tiszántuli országrész a rendelkezésére álló budapesti és nyugati piacokon a többi kedvezőbb fekvésü országrésszel szemben megállapithatóan versenyképtelenné vált, az ipari eredetü áruk beszerzése is drágábban történik a Tiszántulon mint más országrészekben.** — Érthető, hogy e kettős behatás döntő módon befolyásolta a Tiszántul mezőgazdaságának rentabilitását, gyorsitotta az agrártermelés jövedelmezőségének csökkenési folyamatát.

A FÖLD A TISZÁNTULON ADÓZIK LEGSULYOSABBAN

Mindezekkel szemben a Tiszántul mezőgazdaságán s gazdaközönségén nyugvó közterhek jóval magasabbak, mint az ország többi részében s a Tiszántul mezőgazdasági termelését terhelő adósági kamatok összege is nagyobb, mint a más országrészekét terhelő.

A Tiszántul szántóföldjei vannak a legmagasabban osztályozva kataszterileg s annak dacára, hogy az országban legnagyobb kiterjedésü szikes legelőterületek éppen a Tiszántulon vannak, **mégis a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerületének, illetve az itteni föld adó alá eső területnek átlagos kataszteri tisztajövedelme 9 korona 56 fillér, szemben az országos átlagot képező 8 korona 80 fillérrel.** Ennek folyományaként **a föld aránylag a legsulyosabban a Tiszántulon adózik** és pedig nemcsak az ország többi részeinek jövedelmezőségéhez viszonyitottan, tehát relative, **hanem magas kataszteri osztályozása folytán abszolut értelemben véve is. A járulékos közterhek a Tiszántulon magasabbak, mint az ország többi részein.** Legyen szabad utalnunk arra, hogy az ország összes vizszabályozási társulatainak fenntartási járulékából 80 százalékot kitevő rész a tiszai társulatokra esik és csupán 20 százaléknyi jut a dunai társulatokra. **A magyarországi összes vizszabályozási társulatok fenntartási járulékainak kb. 60 százaléka a Tiszántul földjét és gazdatársadalmát terheli. A föld abszolut értelemben véve is ott viseli a legtöbb adót, ahol annak a jövedelmezősége a legalacsonyabb.**

A FÖLD A TISZÁNTULON VAN LEGSULYOSABBAN ELADÓSODVA

A föld aránylag a Tiszántulon van a legsulyosabban eladósodva. A Tiszántul területének földadó alá eső minden egyes holdjára 126 pengő 08 fillér teher jut, szemben az országos átlagot kitevő 102 pengő 31 fillérrel. **A többi országrészekhez viszonyitva tehát a Tiszántul minden egyes földadó alá eső kat. holdjára 24.85 százalékkal nagyobb összegü adósságteher nehezedik.**

A Tiszántul gazdái haszonállataiknak, sőt igavono állataiknak is jórészét fel kellett áldozzák az államkincstárral és hitelezőkkel szemben fennálló kötelezettségeiknek még részben való teljesitésével kapcsolatosan is.

Mindazideig, amig **ezen hátrányoknak kiegyenlitésére alkalmas intézkedések a Tiszántul gazdáinak segitségére nem lesznek, addig a Tiszántul mezőgazdasága nagy értékeinek ezt a pusztulási folyamatát megakasztani, megállitani nem lesz lehetséges. De mindezekből egyben utbaigazitást is nyerünk arra nézve, hogy miként lehet és kell a Tiszántulon segiteni.**

A segités kettős irányu kell legyen, egyrészt a tiszántuli gazdák bevételeinek emelésére, másrészt terheinek könnyitésére irányuló. A segités mértéke olyan kell, hogy legyen, hogy a Tiszántul földje **minden körülmények között megmaradhasson mai gazdáinak a kezén, hogy egyetlen egy tiszántuli gazdának az egzisztenciáját se lehessen senkinek sem tönkretenni és minden tiszántuli gazda megérhesse** — igényeit bár a minimumra redukálva és meg feszitett erővel dolgozva — **a jobb magyar gazdajövőt.**

A szakértekezlet nagy figyelemmel hallgatta a tartalmas előadást, mely világosan tárta fel a nehéz helyzetet és jelölte meg a kivezető utat.

A következő szónok **Kausay** Tibor gazdasági főfelügyelő volt, aki Szabolcsmegye helyzetét ismertette.

Egységes export tarifát

Varga László titkár tartott aztán nagyszabásu előadást a szállitási és közlekedési kérdésekről. Rámutatott arra és statisztikai adatokkal bizonyitotta, hogy **a most rendelkezésre álló külföldi piacoktól milyen távolságok választják el a tiszántuli országrészt** és ez milyen sulyos hátrányt jelent a szállitási költségek tekintetében. A cseh vámháboru még sulyosabbá tette a helyzetet. A Tiszántul gazdatársadalmának az a kivánsága, hogy **a vasuti fuvardijtételek olyképp nyerjenek szabályozást, hogy a külföldi kilépő határállomásokon bármely községbeli termelő a fő exportcikkekkel azonos szállitási költségekkel terhelten jelenhessék meg.** Kérjük tehát a szállitási távolságoktól függetlenitett **egységes export- tarifának megállapitását és érvénybelépését.** Miként a m. kir. Posta azonos dijszabással juttatja el a leveleket Bécsbe, Berlinbe, vagy Rómába, **a magyar határtól pár kilométerre, vagy**

Filléres ifjuságikönyvtárunknak megjelent a 10. sz. kötete:

a „Mesék".

Irta: Jókay Lajos

MÁTÓL KEZDVE ÁTVEHETŐ A KIADÓHIVATAL PÉNZTÁRÁNÁL AZ ALÁBBI SZELVÉNY ÉS 20 FILLÉR ELLENÉBEN.

10. szám. Filléres ifjusági könyvek **SZELVÉNYE** **10. szám.**

többszáz kilométerre történik is a feladás, ugy a vasuti szállításnál is a belföldi szállitás távolságától függetlenül kellene az export-tarifákat megállapitani. A vasuton Budapestre történő szállitásoknál is a szállitási távolságoktól lehetőleg függetlenitett egységes tarifa lépjen életbe a főbb agrárárukra nézve.

A Tiszántul szállitási viszonyainak megjavitására másik rendkivül fontos lehetőség **a Tisza és a Körösök hajózhatóvá tétele,** illetve ahol ezen folyók hajózhatók, ott a partoknak hajóba rakodásokhoz alkalmassá tétele s a hajórakodó állomásoknak megfelelő utakkal minden időben megközelithetővé tétele.

SZABOLCS KIVÁNSÁGA

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után **Liptay** László a **felsőszabolcsi gazdakör elnöke** terjesztette elő Szabolcsmegye kivánságait, amelyeket érdekes statisztikai adatokkal támasztott alá:

A fuvarköltség óriási arányban növekedett a cseh vámháboru miatt. Az értékesitési lehetőség rossz, azt kérik, hogy az élőállat szállitására vonatkozólag állitsák vissza az ötvenszázalékos fuvardijkedvezményt. Kiegyenlitő zónatarifa létesitését kivánják. Az Olaszországba szálitandó hizott marha fuvardiját Murakereszturig téritsék vissza. **A százkilométernél nagyobb távolságra hizlalási, vagy továbbtartási célra vásárolt sovány sertésre 50 százalék fuvarkedvezményt kérnek.** Téritsék vissza az exportált nizott ürü fuvardiját a határállomásig. Több kérésük mellett fontos a Tiszához vezető bekötő-utak kiépitése.

Hozzászólások és javaslatok

Mártonffy Béla Körösszakálról helyi panaszokat adott elő és ebben kérte a kormány segitségét. Panaszolta a vizszabályozási járulékok nagyságát és megjegyezte, hogy ezt a kérdést országosan kellene megoldani.

Báró **Kende** György Biharmegye sulyos helyzetét ecsetelte a nagy távolság miatt. **Megtörtént tavaly, hogy százharminc fillért kaptak egy mázsa rozsért, amelynek fuvardija két pengő körül mozgott.** Momentani segitséget sürget. Kéri, hogy a kormány mindent kövessen el, hogy a csehekkel megkötendő szerződésben biztositsa a Tiszántul preferenciális helyzetét a többi országrészekkel szemben.

Beliczey Géza elfogadja Varga javaslatát.

Márky Barna békésmegyei kiküldött az ottani lakosság sulyos helyzetéről beszél. Javasolja, hogy mindent tegyenek meg a Felsőtisza és a Körösök hajózhatóvá tételére és a kormány a vasuti tarifa leszállitást tegye megfontolás tárgyává és minél előbb intézkedjék.

Báró **Waldbot** Frigyes Zemplén megye nevében csatlakozik az előterjesztésekhez. **Azt kéri, hogy a távolfekvő keleti országrészeket kedvező vasuti tarifa által hozzák közelebb a nyugati piacokhoz.** Bizonyos kulcsszerinti tarifakedvezményt javasol, amely a távolsággal arányban nőne 50 százalékos engedményig.

Balogh Elemér a tarifakérdés rendezésének sürgősségét emeli ki.

Lukács Béla képviselő, a Miskolci Kamara elnöke **nagyon fontosnak tartja a Felsőtisza hajózhatóvá tételének a forszirozását, ez ügyben előkészületek folynak a földmivelésügyi minisztériumban és bizonyos összegek is rendelkezésre állnak.**

Általános helyeslés között javasolja, hogy hivják fel az összes képviselőket, hogy az állami költségvetési vita alkalmával ezt a kérdést tegyék szóvá a képviselőházban.

Borbély György főispán örvendetesnek tartja, hogy **a viziszállitás ügye, amelyre Széchenyi István mutatott rá először, nemcsak hogy fel van véve Gömbös 95 pontjába, hanem ugy látja, hogy a végrehajtás felé közeledik.** Fejtegeti a viziszállitás előnyeit és a hajózás fontosságát. Kisebb járatu hajókat kell épiteni a szabolcsi gazdák terményének leszállitására. (Taps.) Csatlakozik Lukács inditványához.

Vásáry József felsőházi tag kijelenti, hogy a mezőgazdaság jövedelmezőségéről már nem lehet beszélni. **Nagy fontosságot tulajdonit a miniszterközi bizottság müködésének** és reméli, hogy a Tiszántul jogos kivánságainak érvényt fognak szerezni. Magyarország nincs olyan luxuriőz helyzetben, hogy elveszithesse a Tiszántult, mint adófizetőt. **A MÁV-ot mindenáron fenn kell tartani, de utal arra, hogy egyre többet szállitanak szekéren, még nagy távolságra is, mert olcsóbb.** Olyan tarifát kell alkotni, amely a mindenkori terményárakkal arányban áll.

Marschall Ferenc szintén a MÁV **tarifának a terményárakhoz való alkalmazását kivánja.** Figyelemmel kell lenni arra, hogy a tarifa változások és az ezzel kapcsolatos javaslatok vasutüzemtechnikai szempontból megcsinálhatók-e. Waldbot javaslatához csatlakizik, de azon tulmenne egy kicsit. **Javaslatot is terjeszt elő a tarifa reformra, amely lényegileg 50 százalékos engedményt jelent.**

VIGSZINHÁZ
Előadások kezde'e 5, 7 és 9 órakor
Az első előadás mérsékelt helyárakkal
MA
Stan és Pan, Dennis King
THELMA TODD
világsikert aratott nagyszerü filmje
Auber örökbecsü vigoperája
FRA DIAVOLO

Az export kontingeesek telosztása

Meissner Károly titkár volt az előadója a második pontnak, amely a következő: Export kontingensek felosztásának kérdése arra figyelemmel hogy a tiszántúli országrész az exportban, mint a csehszlovák vámháború előtt. **Meissner** előadó javaslata nagy tudásra és alapos hozzáértésre mutatott. — Foglalkozott azzal a kérdéssel milyen nagy hasznot jelent az állatkivitel, különösen azokra az országrészekre, melyek előnyös helyeken feküsnek. **Azt javasolja, hogy létesitsenek árkiegészitő alapot és az exportált jószág utáni haszon egy részét fizessék ide be** (helyeslés.

Utal arra, hogy az igás állat állományban nagy hiányok mutatkoznak. Ez a csökkenés nagy nemzetgazdasági kárt jelent. A gazdák annyira el vannak szegényedve, hogy az állat nevelése helyett eladják a szopós borjut. A rendelkezésre álló árkiegészitő alapból össze kellene vásárolni a tiszántúli piacon az igázásra alkalmasnak látszó jó testü borjakat. Ezeket közös helyen felnevelnék és ha három négyéves korában eladnák, csak az átvételkor megállapitott súlynak megfelelő összeget fizetnék ki. Igy biztositanák az igás állatállományt és ki tudnák használni a legelő és takarmány készletet, sőt a borju árak is emelkednének. Az alap tulnyomó részét a Tiszán túlnak kellene visszajuttatni.

Rendkivül sérelmesnek tartja a sertéskivitellel kapcsolatban előállott helyzetet is, mert a Tiszántúlon mindig kiváló sertéseket tenyésztettek. — **Jogosan kivánhatjuk, hogy a sertés export harminc százalékát mi adjuk.** Helytelen, hogy ezer vagon tengerit viszünk Csehországba, mert abból ott megfelelő sertést hizlalhatnak.

Különböző kivánságokat terjeszt elő az egyes kivitelekkel kapcsolatban.

A GAZDAKÖR RÉSZTVEVŐINEK EGY CSOPORTJA.

A második sorban szélen dr Vásáry István polgármester, mellette dr Hadházy Zsigmond nyugalmazott főispán ül.

Debrecen székhellyel hűtőház épitését kivánja. Határozott kérelme a gazdatársadalomnak, hogy a **jelenlegi állatkiviteli bizottságot oszlassák fel és szervezzék újá, ügyhogy abban minden országrész egyforma arányszámmal foglaljon helyet.**

A nagy tetszéssel fogadott előadás után gróf **Dessewffy Aurél** nagyszabásu tanulmányt terjesztett elő, melyben részletesen foglalkozott a szabolcsi helyzettel. Végül a következő kéréseket terjesztette elő: A fuvar kérdés reviziója, a szeszgyártási törvény megváltoztatása, gyüjtőközpont baromfi és tojás számára, a tiszavidéki búzára való átminősités, a gazdasági adottságok kihasználása, az export direkt fejlesztése céljából, a cseh kereskedelmi szerződés megkötése, irányitott termelés, az export kontingenseknél származási igazolványok bevezetése, az iparcikkek államközti forgalmának elősegitése.

A vitát **Csobaji** Gyula felszólalása zárta be és szintén az exportból való bennünket jogosan megillető

Csokonai Szinházban
Prolongálva! Minden este
az idény legnagyobb operett sikere:
„Sárga liliom".
Szombat d. u. zónahelyárakkal Dubarry. Világsiker!
Vasárnap 3 előadás:
D. u. 3 órakor: Bál a Savoyban
D. u. 6 órakor: Kardoss Géza felléptével: Tüzmadár
Este fél 9-kor: Sárga liliom
Jön: Rendkivüli kiadás

béke sarok
...ez egy kitünő szövet, állapitotta meg szakértő ismerősöm. Képzelje — mondtam — az egész kabátravaló néhány pengőbe kerül a Béke Áruházban, Szent Anna utca 2.

Értékes ajándékok

mindenkinek, aki 6 havi részletre előfizet rálam a „Tündér Ujjak" kézimunkaujságra

PIKÓ J.

kézimunkaüzletében. Kossuth ucca 2 sz. (városház). Továbbá: eredeti TEXTUS szőnyegszövőfonál, szőnyegfelvető, szőnyegleszövő, perzsa szőnyeg-tervek

Különleges olcsó árak.

cész megadását kivánta.

Az értekezletet **Balás** József min. tanácsos, elnök fél nyolc után berekesztette és folytatását **pénteken reggel kilenc órára tüzte ki.** A pénteki ülésen **a gazdaadósságok rendezésének kérdése lesz a tárgyak egyik legérdekesebbike.**

Növendékhangverseny

Nivós növendékhangversenyt tartott tegnap este a városi zenede nagyobb növendékeivel. A növendékek igen jó készültséggel állottak a pódiumra s tanulmányi végzettségükhöz mérten biztató jelét adták annak, hogy komoly és szorgalmas munka folyik a zenede falai között. Nemcsak a technikai képzés áll igen magas fokon, hanem a növendékek előadásbeli készségére is nagy gondot fordítanak a zenede kiváló tanárai.

Az intézet énekfőtanszakának kamarakórusa nyitotta meg a hangversenyt egy Beethoven kórussal *G. Hoór-Tempis Erzsébet* vezetésével. Ugy ebben a kórusban, mint az utolsó számként előadott Schumann műben kellemesen lepett meg bennünket a kórus kitünő előadása, a pontos összetanultság és jó interpretálás. Hanganyagban is igen jó kvalitásokat mutatott a kórus és a jól iskolázott énekesek megérdemelt sikert arattak. *Nagy Ilona* (Galánffy Lajos növendéke) sok jó tulajdonságot mutatott a zongoránál s finom, biztos technikája kellemesen tünt fel. *Bakó József* (G. Hoór-Tempis Erzsébet tanítványa) sokat igérő orgánummal rendelkezik s tavaly óta énektechnikailag is sokat fejlödött. Ha még előadása is ilyen szépen fejlődik és helyenként az elfogódottságtól is meg tud szabadulni, sokat várhatunk tőle. *Sebestyén András* (Erdész Mihály tanítványa) szépen kezeli a csellót, tónusa igen biztató és előadása is kellemes. Sebestyén József kitünő partnere volt a zongoránál (Galánffy Lajos tanítványa). *Rácz Márton* (Buza Gábor tanítványa) a Mendelssohn hegedüverseny I. tételét játszotta sok lélekkel és fejlett technikával. *Vajda Julia* (G. Hoór-Tempis Erzsébet tanítványa) kitünő készültséggel énekelte a Traviata ismert áriáját. Egyre fejlődő hangja és koloraturája mindig szebb lesz és kifejezéseiben is sok fejlődést tapasztaltunk. *Szűcs Ilona* (D. Simonffy Irén tanítványa) egy Chopin művel megérdemelt feltünést keltett. A fiatal növendék zongoratudása és kifejezési készsége, muzikalitása igen sokat igérő tehetségre vallanak. A zongorakiséreteket részint Galánffy Lajos, részint Szabó Emil tanár látta el. *(Szgk.)*

—

Tréfából felakasztotta magát egy 14 éves fiu

Sopron, március 1. **Schvarcz Lajos** gyárimunkás 14 éves, harmadik polgárista fia Lajos, szülei jelenlétében lakásukon sállal játszadozott és a sált többször a nyakára hurkolta. Szülei rászóltak, hogy hagyja abba az akasztási játékot, később magára hagyták a fiút a konyhában, aki most már az ablakra akasztotta fel magát, hogy megtréfálja szüleit. A tréfa tragikus véget ért, mert mire szülei visszatértek, a kis Lajost már holttan találták az ablakfáján.

—

Heimwehr csapatok indultak a bajor határra

Hazaárulási per az osztrák szociáldemokrata vezetők ellen

Insbruck, március 1. **Csütörtökön reggel hatszáz bécsi Heimwer katona érkezett Bregensbe, a határőrszolgálat megerősítésére A wolarbergi Heimwer csapatok úgyszólván állandóan készültségben vannak, hogy megakadályozzák a németországi nemzeti szocialista propaganda csempészetét.**

Bécs, március 1. Az ügyészség most a szociáldemokrata párt egész vezetősége és a pártvezetők személyei, összesen 14 ellen megindította az eljárást hazaárulás és hazaárulásban való bünrészesség miatt. A vádlottak között van a köztársasági szövetségnek Csehszlovákiába szökött 4 vezetőembere, Deutsch, Beyer, König és Schorsch, valamint Renner Károly volt kancellár és Seitz Bécs polgármestere.

—

Sulyos vád a Staviský-ügyben Pressart főügyész ellen

A meggyilkolt vizsgálóbiró aktájából eltüntek a kompromittáló iratok.

Páris, márc. 1. A képviselőházi vizsgálóbizottság kezbe vette a Staviszky-ügyre vonatkozó, ugynevezett Lesquove jelentést, melyből kitünik, hogy Prince igazságügyi tanácsosnak a Staviszky-ügyre vonatkozólag fontos nyilatkozatok voltak birtokában, amelyeket az ügyészség egyes tisztviselői előtt szóbelileg is ismertetett. **Prince két fontos okmányt a nagyobb biztonság okából le is akart fényképeztetni. Nem volt azonban ideje arra hogy tervét megvalósitsa mert közben meggyilkolták és igy táskájával együtt a szóbanforgó iratok is eltüntek.**

Az Echo de Paris értesülése szerint két nagyfontosságu levélről volt szó, amelyeket **Pressart volt főügyész intézett Princehez.** Mindkét levél a Staviszky-ügyre vonatkozott és **a főügyész felszólitotta bennük Princet hogy az ügyben lehetőleg ne hozzon döntést. Ez annyit jelent, hogy a főügyész a Staviszky-ügy elpalástolásán fáradozott.**

Exhumálták a volt komádi községi biró holttestét

Váczi Bálint már életében is attól félt, hogy arzénnal meg fogják mérgezni — Kihallgatások a helyszinen

Mint ismeretes, Preineszberger Jenő vizsgálóbirósági elnök elrendelte I. Váczi Bálint komádi községi gazdálkodó holttestének exhumálását. Legutóbb ugyanis névtelen feljelentés érkezett a csendőrséghez, amelyben a feljelentő azt állította, hogy Váczi Bálintot is arzénnal mérgezték meg.

Preineszberger Jenő dr Orsós Jenő egyetemi orvosprofesszorral és dr Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértővel szerdán egész nap kint volt Komádiban, ahol exhumálták I. Váczi Bálint hulláját. A vizsgálóbiró a helyszinen több tanut ki is hallgatott.

Váczi Bálint két évvel ezelőtt még községi biró volt és igen szép vagyonnal rendelkezett. Másodszor is megnősült s egy fiatal nőt vett feleségül. Élete azonban egyes tanuk szerint nem volt gondtalan. Mindig attól tartott, hogy meg akarják mérgezni. Állitólag többek előtt olyan kijelentést tett, hogy valaki biztosan arzént tett az ételébe s igy akarja őt elemészteni. 1933 márciusában aztán Váczi Bálint hirtelen és váratlanul meghalt. Egyesek azt hitték, hogy tüdőgyulladásban hunyt el, mások szivszélhüdésről beszéltek. A községben megindultak a pletykák, de bizonyosat senki sem tudott és csak a legutóbbi névtelen levél hivta fel a nyomozó hatóságok figyelmét arra, hogy az öreg községi biró halála körül rejtélyek vannak.

Preineszberger Jenő vizsgálóbirósági elnök intézkedésére Vázei Bálint hulláját a földrészekkel együtt leólmozott ládában beszállitották Debrecenbe és pénteken küldik fel Budapestre az Országos Vegyvizsgáló Intézethez annak megállapitása végett, hogy van-e a hullában olyan mennyiségben arzén, amely alkalmas az emberi élet kioltására.

5630—1934. VI.

HIRDETMÉNY

Az időjárás utóbbi alakulása következtében tartani lehet attól, hogy az őszi vetésekben a felfagyás esetleg nagyobb mérvü károsodást idézhet elő, ha a gazdaközönség az ezen károsodás elhárítására szükséges óvintézkedéseket elmulasztaná idejében alkalmazni, pedig a felfagyá által okozott nagyobb károsodás a vetések idejében történő meghengerelése útján nagy mértékben csökkenthető.

Felhivom ezért a gazdálkodók figyelmét, hgoy a felfagyás elleni hengerelésnek a talaj kiengedése után — amint a táblára rá lehet menni — azonnal meg kell történnie, mert ha a gazda a hengert csak akkor alkalmazza, amikor a növényzet szabadon álló gyökérzete már részben, vagy egészben elszáradt, a hengerelésnek megfelelő hatása már nem lehet s a felfagvás által okozott károsodás a hengerelés ellenére is bekövetkezhetik.

A hengerelésnek talajszárító hatása van, miért is — amint a földbe visszanyomott növényzet már kellően megerősödött, tehát kb. 10 nappal hengerelés után — a hengerelést feltétlenül követnie kell a vetés megfogasolásának abból a célból, hogy a hengerelés által helyreállított hajesövesség a talaj felső rétegének megbontásával újból megszünjék s igy a talajnedvesség a talajban konzerváltassék.

Polgármester.

MOZI

»ÁRVÁK A VIHARBAN«

Bemutatta az Apolló

Kevés olyan néma film volt, mely olyan hallatlan sikert ért volna el, mint Lillian Gish: »Árvák a viharban« c. filmje. Éppen azért felfokozott igényekkel néztük meg az újjáéledt francia filmgyártás hatalmas és korhü millós filmjét, mely hangos változatban — valljuk be — messze felülmulta a néma filmet. Két ártatlan árva gyermek, akik közül az egyik vak, bolyongása Páris rejtekhelyein annyi realitással vetitődik elénk, hogy szem nem marad szárazon. Felejthetetlen élmény, amikor a vak leány a soha nem imádkozott pupossal a »Miatyánkot« maga után mondatja az orgonazúgással aláfestett éjféli misén. A filmben maradandó értékü alakitást nyujt Yvette Guilbert, Gabriel Gabrio és Simone St. Crie.

A film megérdemelt sikert fog aratni az Apollóban.

—

FRA DIAVOLO.

Bemutató a Vigszinházban.

Az öreg Európa minden téren lemarad az ötletesebb, ifjabb, nagyobb lendülettel rendelkező Amerika mellett. Igy van ez a filmben is.

A hangosfilm jövetelével okozott khaosz után Amerika ismét az élre került. Ontja a szebbnél-szebb filmeket és nincs az a regény, operett, vagy opera, amelyet meg ne próbálna vászonra vinni. Amerika terméséből, — mégpedig javaterméséből való a Vigszinház mozgó tegnap este bemutatott új filmje a **„Fra Diavolo".** Auber vigoperáját viszi filmre, a ma már világhirü **Stan és Pan** főszereplésével. Ez a két komikus ezzel a filmjével bebizonyította, hogy a humor művészetének is vannak magasabb fokai és ők ebben a régióban is biztosan mozognak. Valóságos kacagó orkánt fakaszt ez a két vigkedélyü bandita a nézőtéren. A gyönyörü hangu **Dennis King** és a szép Thelma Todd játszák még a főszerepeket.

Ezen a filmen kivül még egy pompás humoru kétfelvonásos burleszkkel kedveskedik a Vigszinház a közönségnek.

A KOLOZSVÁRI TÖRVÉNYSZÉK EGYHÓNAPI FOGHÁZRA ITÉLT EGY MAGYAR PUBLICISTÁT

Kolozsvár, március 1. Az itteni törvényszék ma tárgyalta Krenner Miklós nagy érdeklődéssel várt sajtóperét. Az ügyészség vádat emelt az ősz publicista ellen a kolozsvári Ellenzékben megjelent »Erdélyi autonomia« c. cikke miatt. Az izgalmas lefolyásu tárgyalás után a bíróság teljes mértékben helyt adott az ügyész vádjának és Krenner Miklóst egyhónapi fogházra, 2 ezer lei pénzbüntetésre és ujságirói gyakorlatának 3 évre való eltiltására itélte. Az itélet hire percek alatt elterjedt Kolozsvárott és óriási izgalmat váltott ki a társadalom minden rétegében. Krenner az itéletet megfellebbezte.

Báró Vay László és neje fogadóestélye

A Debrecenben megkezdődött tiszántúli gazdaankét alkalmából báró *Vay László* főispán a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara illusztris elnöke és neje, Bissingen Margit tegnap este fogadóestélyt adott, melyen az értekezletre ideérkezett kiválóságok és helyi notabilitások voltak hivatalosak.

Báró Vay László és neje lekötelező szívélyességgel fogadták vendégeiket, kik aztán bevonultak a termekbe és néhány órát közvetlen eszmecserével töltöttek. A főtémát természetesen itt is a gazdasági ankéttal összefüggő dolgok képezték.

Az estélyen megjelentek a következő urak és hölgyek: Demény Géza altábornagy feleségével, Péchy Szaboles Szatmár-Bereg-Ugocsa vm. főispánja, Borbély György Jász-Nagy-Kun-Szolnok vm. főispánja, Korossy György Békés vm. főispánja, Mikecz Ödön Szaboles vm. főispánja feleségével, Traeger Ernő miniszterelnökségi min. tanácsos, sipeki Balás József földmüvelésügyi min. tanácsos, tunyogi Szücs Kálmán igazságügyi min. o. tanácsos, Frimmel Gyula pénzügyminiszteriumi o. tanácsos, Rosta János székesfővárosi tanácsjegyző, Kelen József külkereskedelmi hiv. o. vezető, Müller Miklós kereskedelemügyi miniszteriumi vasúti főfelügyelő, Piszár József, a P. K. főrevizora, Takách Gyula gazdasági felügyelő, Hazay Árpád min. titkár, Vásáry István polgármester feleségével és leányával, Virányi Sándor Szaboles vm. alispánja, Streicher Andor Szatmár vm. alispánja, Márky Barna Békés vm. alispánja, Fráter László Bihar vm. alispánja feleségével és leányával, Rásó István Hajdú vm. alispánja feleségével, Ruffy-Varga Kálmán felsőházi tag feleségével, Magyarizsépi Isépy Aladár tábornok, báró Vay Miklós feleségével, vitéz Hermándy Károly tábornok, Kölcsey Sándor felsőházi tag feleségével, Vincze András ezredes feleségével, Kontz Erzsébet, Nábráczky Béla főjegyző feleségével, Reviczky József földbirtokos, Hadházy Zsigmond ny. főispán feleségével és leányával, vitéz Zákányi Győző ezredes, Láng Sándor egészségügyi főtanácsos feleségével, báró Wangenheim Gyuláné, Demjanovich Miklós törvényszéki tanácselnök feleségével, Haendel Vilmos egyetemi tanár, Ethey László főszolgabiró feleségével, özv. dr Miskolczy Lajosné, Lukács Ernő cs. és kir. kamarás feleségével, Révhegyi Ferenc huszárőrnagy feleségével, özv. Steinfeld Mihályné, Steinfeld István földbirtokos feleségével, Benedek László egyetemi tanár, Schwetz Zoltán repülőparancsnok, Jakab György repülőfőhadnagy feleségével, Versényi Tibor kincstári főtanácsos feleségével, Orsós Ferenc egyetemi tanár, Balás Károly MÁV üzletigazgató feleségével, Péchy Manó felsőházi tag, báró Kende György, Ujfalussy Lajos felsőházi tag, Eszenyi Jenő gazd. főtanácsos, Jármy Menyhért gazd. főtanácsos, Liptay László földbirtokos, gróf Dessewffy Aurél, Kausay Tibor gazd. főtanácsos, Mártonffy Barna földbirtokos, Leszkay István országgyülési képviselő, Ludány Miklós felsőházi tag, Jóna István földbirtokos, Marschal Ferenc m. kir. gazd. főtanácsos, Kuszka István ny. főispán, Beliczey Géza m. kir. gazd. főtanácsos, Lukács Béla országgyülési képviselő, Ulrich Jenő vezérigazgató, Lossonczy István cs. és kir. kamarás, Boér Ágoston földbirtokos, Szalánczy Ferenc gazd. főtanácsos, Balogh István földbirtokos, Rugonfalvy Kiss István egyetemi tanár feleségével, Buzinkay Béla ny. huszárezredes feleségével, Domaniczky Ödön alezredes, özv. Syposs Miklósné, Verzár Gyula egyetemi tanár, Lány Géza alezredes, Miesky Imre őrnagy feleségével, Vargha Elemér h. polgármester feleségével, Korbély József kormányfőtanácsos, Milleker Rezső egyetemi tanár, Surgóth Jenő gazd. főtanácsos, Hüttl Tivadar egyetemi tanár feleségével, Ghyczy Klára, Fornet Béla egyetemi tanár feleségével, Ady Lajos tankerületi főigazgató feleségével, Kovács Ferenc egyetemi tanár feleségével, Neuber Ede egyetemi tanár feleségével, ifj. Magoss György vezérigazgató feleségével, Bókay Zoltán egyetemi tanár feleségével, Fack Leon birodalmi lovag, Lovászi Adolf alezredes, Hodászy István őrnagy feleségével, Zöld József th. h. polgármester, Laubner József, a Magyar Nemzeti Bank főnöke, Balogh Elemér gazd. főtanácsos, Benkő Géza vm. t. főügyész feleségével, Rásó Gyula vm. árvaszéki elnökh. feleségével, Kardoss Gyula, a Kereskedő Társulat elnöke leányával, Novotny Antal repülőfőhadnagy, vitéz Czeglédy Béla, a T. M. K. igazgatója feleségével, Meissner Károly, a T. M. K. titkára feleségével, Szalay György, a T. M. K. titkára, Fráter Jenő, a T. M. K. titkára, Vargha László, a T. M. K. titkára, Tüdős László T. M. K. fogalmazó, Peremartoni Nagy Lajos, Matla Zoltán főhadnagy feleségével, Taresay Vilmos főhadnagy feleségével, Fráter Gyula, Pulszky Pál, ifj. Várady Szabó János, ifj. Patay Pál, gróf Bethlen Gábor, Fényes György, Bónis Ferenc, gróf Hoyos János, Herpay Tibor, Herpay Zsombor, ifj. Beniczky György, Steinfeld Mihály, Miskolczy László, Kölcsey Antal, ifj. Ruffy Varga Kálmán, Jurieskay Pál, Penyigey Sándor, ifj. Benkő Géza, Syposs Miklós, Kontsek Béla orvos, Guha József tüzérhadnagy, Wolant Sándor tüzérhadnagy, Hadházy Béla ügyvéd, Vecsey Zoltán gazdasági felügyelő, báró Wangenheim Sándor, gróf Tisza Kálmán, Nagy Sándor parancsőrtiszt, ifj. Dömsödy Imre főispáni titkár.

URÁNIA Ma pénteken APOLLÓ

LILIAN HARVEY
vidám filmoperettje
Őfensége autója
Férfi főszerepben: JOHN BOLES.
Előadások kezdete: 5, 7 és 9 órakor.

A könnyek és romantika filmje:
Árvák a viharban
Főszerepben: GABRIEL GABRIO YVETTE GUILBERT.
Első előadás mérsékelt helyárakkal.

A forgalomba kerülő buza és rozs értékesitését monopóliummá akarják tenni

Altruista monopolisztikus társaság bonyolitaná le a forgalmat jobb búzaárak elérése érdekében — A kormány még nem döntött

Budapest, március 1. *Kállay* földmüvelésügyi miniszternél csütörtökön délután értekezlet volt, amelyen a gazdatársadalom érdekképviseletei részéről kiküldött bizottságnak a jövő évi gabonaértékesítésre kidolgozott tervezetét tárgyalták. A miniszter ismertette a jobb búzaárak elérése érdekében való elgondolásait és közölte, hogy a kormány ezt a kérdést minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik a gazdaközönség és az egész ország érdekeinek összhangbahozatalával kielégitően megoldani.

Az értekezleten igen alapos megvitatás tárgya volt a gabonaértékesítés tervezete, amelynek lényege az, hogy a búza és rozs jobb árának elérése érdekében *a jövő évi kereskedelmi forgalomba kerülő búza és rozs belföldi és külföldi értékesítése altruista alapon működő monopolisztikus jellegü társaság útján bonyolittassék le. A magas búzaár folytán jelentkező export veszteség részben a belső lisztfogyasztás megterhelése útján volna fedezendő, ügy azonban, hogy a liszt és kenyérárak 1933 márciusi árakat nem haladják túl.* A tervezet részletesen tárgyalja a visszaélések kiküszöbölésére szükséges intézkedéseket is. *Ezek közt szerepelnek a vámőrlés teljes megszüntetése és ehelyett csereőrlés bevezetése*, a vámmalmoknak cseretelepekké való átalakítása megfelelő kártalanítások által, a termelők részére a szükségletüknek megfelelő fejadagok bevezetése, továbbá a termelő területek emelkedésének megakadályozása céljából szükséges intézkedések. A gazdatársadalom képviselői határozottan a monopolisztikus megoldás mellett foglaltak állást. A kérdés rendkivül bonyolult volta miatt ezen az értekezleten végleges döntés nem történhetett. Az értekezlet után a miniszter igéretet tett a gazdatársadalom képviselőinek, hogy az elhangzottakat a kormány tagjaival behatóan ismét le fogja tárgyalni és a tárgyalások további menetéről a gazdaközönség megjelent képviselőit esetről esetre tájékoztatni fogja.

—

„Nyugalom-Boldogság"

Mandsuria császára a kelő nap sugaraiban foglalta el ősei trónját

Mandsukuo fővárosában, Hsinkingben tegnap lépett trónra fényes ünnepségek közepette Pu-Yi Mandzsuria császára. Az ünnepségek kora hajnalban, napkeltekor kezdődtek. A császár fényes, színpompás nemzeti viseletbe öltözött kiséretének élén tizenkét fehér lóval vont hintón hajtatott a templomba. Leborult az oltár elé és rövid imát mondott. Felemelkedése pillanatában ezer fehér galamb, a béke jelképe szállott az égre. Ezután az évezredes szokásokon alapuló áldozatokat mutatta be. A főpap egy fehér birkát szürt le, a vérét egy aranyserlegbe fogta fel, átnyujtotta a császárnak, ak ősei szellemének ajánlotta fel a vérrel telt serleget. Az áldozatok bemutatása után százegy ágyúlövés jelezte, hogy Mandzsuria császárt kapott és a zászlókkal, virágfüzérekkel fellobogózott uccákon százezer ajakról felhangzott a császári himnusz.

Az ünnepség második része a császári palotában zajlott le, ahol a császár átvette a jáspisból készült császári pecsétet, annak jeléül, hogy a császári méltóságot elfogadta. Ettől a pillanattól kezdve nevezik Kang-Technek, ami annyit jelent: nyugalom és boldogság.

SZINHÁZ

HETI MÜSOR:

Március 3-án, szombaton délután fél 4 órakor: *Dubarry.* (Zóna.)
Március 3-án, szombaton este 8 órakor: *Sárga liliom.*
Március 4-én, vasárnap délután 3 órakor: *Bál a Savoyban.* (Olcsó.)
Március 4-én, vasárnap délután 6 órakor: *Tüzmadár, Kardoss Géza felléptével.* (Olcsó.)
Március 4-én, vasárnap este fél 9 órakor: *Sárga liliom.*
Március 5-én, hétfőn este 8 órakor: *Rendkivüli kiadás.* (Premier. A. 23. bérlet.)
Március 6-án, kedden este 8 órakor: *Sárga liliom.*
Március 7-én, szerdán este 8 órakor: *Rendkivüli kiadás.* (B. 23. bérlet.)
Március 8-án, csütörtökön este 8 órakor: *Sárga liliom.*
Március 9-én, péntek este 8 órakor: *Rendkivüli kiadás.* (B. 23. bérlet.)

METEOR MOZI MÜSORA

Pénteken-szombaton: **„Asszony a hálóban".** A Columbia filmgyár legszebb filmalkotása, Nils Asther főszereplésével. — Megelőzi: **„Charley nénje" vigjátéksláger 9 felvonásban.** Előadások pénteken, szombaton 5, 7, 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor.

ROMÁN TÁBORNOK SZEMLÉJE KÖZBEN FELROBBANT GRÁNÁT MEGÖLT KÉT TISZTET ÉS MEGSEBESITETT 9 KATONÁT.

Bukarest, március 1. Ploestiben a parancsnokló tábornok szemlét tartott a 7. ezred felett. A szemle közben az egyik altiszt kezében felrobbant a kézigránát. A robbanás ereje darabokra tépett egy őrnagyot, egy hadnagyot és kilenc katonát súlyosan megsebesített.

ANDAY PIROSKA, ZSOLT NÁNDOR ÉS A FILHARMONIKUSOK VASÁRNAP ESTI NAGY KONCERTJE.

Szigoritott jegyellenőrzés és pontos megkezdés.

Igazi théatre parée lesz a Bika nagytermében vasárnap este. Pontban nyolc órakor kezdődik a zenei szezon legnagyobb eseménye, **Anday** Piroskának, a világhirű magyar énekművésznőnek debreceni hangversenye. — A hangverseny második érdekessége, — hogy a debreceni filharmonikusokat **Ábrányi** Emil akadályoztatása miatt **Zsolt Nándor**, a kitünő budapesti hangversenyzenekar elnökkarnagya vezényli. A közönség tömeges érdeklődése miatt szigoritott jegyellenőrzés lesz nemcsak a feljáratoknál, hanem a teremben magában is.

Müsor a következő: 1. Mendelssohn Hebridák-nyitány. (zenekar). 2. Áriák Mignon, románc, Carmen, Habanera, Delila áriája, (Anday zenekarral.) 3. Wagner: Istenek alkonyából részlet (zenekar). — **Szünet után: 1. Brahms** Strauss, Reinitz, Hubay dalok (Szabó Emil zongorakiséretével Anday). — **2.** Beethoven I. szinfónia (négy tétel). — Kevés megmaradt jegy az elővételi pénztáraknál, (Méliusz, Bika-hall).

Hirek a Tiszántuli Kiállitásról és Vásárról

A Tiszántuli Kiállítás és Vásár igazgatóját, dr. **Diczig** Alajos kamarai h.-titkárt kérdeztük meg, hogy mi ujság a kiállítás felöl?

Dr. Diczig a Tiszántuli Kiállítás és Vásárról a következő hireket adta:

— Még egy hónap választ el bennünket március 31-től, amely határidőig jelentkezők 10 százalékos jelentkezési kedvezményben részesülnek, (a kisiparosok és háziiparosok ezenkívül 20 százalékban), a jelentkezőknek és jelentkezni akaróknak még csak papiron vázolhatjuk a vásárigazgatóság gondolatait s mégis nap mint nap élénkebb érdeklődés mutatkozik a Vásár iránt, úgy a gyáripar, mint a kisipar, valamint a kereskedelem körében.

Az érdeklődés országos. **A gyáripar** legjelentősebb vállalkozásai, a textil, vas- és gépiparból, a vegyészeti iparból, a bőriparból máris bejelentették, hogy résztvesznek. Jelentkezések naponként jönnek. A gyáripar teljes mértékben magáévá tette azt a felfogásunkat, hogy a mai jelszavas világban minden gyáriparellenes jelszóra a legcsattanósabb felelet: megmutatni hogy mit termel a gyáripar?! El kell jönni az Alföld népéhez és itt, Debrecenben a szavakra tettekkel válaszolni, hogy vagyunk, élünk, teremtünk, százezreknek kenyeret adunk, hát szabad-e a gyáriparról lekicsinylően beszélni?! Gondunk lesz arra, hogy a kamarai kerület gyáriparát is bemutassuk.

A kisipar szakma szerint csoportokban szervezkedik s örömmel tapasztaljuk, hogy minden szakma részéről a legnagyobb megértés és lelkesedés észlelhető. Eddig letárgyaltuk és biztosítottuk a husipar, asztalosipar, a férfi- és nőiszabók, műszerészek, szerelők, és kozmetikusok résztvételét és sorjában végig megyünk valamennyi szakmán. Többször tapasztaltuk, hogy a meghivottak bejöttek a tárgyaló szobába, mint ellenzék s kimentek, mint lelkes barátok.

A kereskedelem részvétele és támogatása rendkívül fontos. A kereskedelem fogja megadni igazán a vásárnak a mozgalmasságot, élénkséget. A vásáron a kicsinyben eladás megengedett lesz s a vásárigazgatóság azt várja Debrecen kereskedőitől, hogy mutassák meg az idejövőknek, hogy milyen fejlett Debrecen kereskedelme. Éppen ma a divatszakmával tárgyalunk és megbeszéljük a tennivalókat. Itt is szakma szerint végig megyünk és tárgyalunk.

A jóindulatú kritikát örömmel fogadjuk. Sajnos a kritikák között vannak olyanok is, amelyek nem számolnak kellően a számolni valókkal s máris kifogásolják, hogy a gyereknek nagy az étvágya, holott a gyerek még meg sem született. Aki szivből lelkesedik a Tiszántuli Vásárért, azt tisztelettel kérjük, mielőtt kritikát gyakorol, jöjjön be hozzánk, mindenkinek szívesen rendelkezésére állunk, csupán jószándék és tettre készség vagyunk, talán a félreértéseket így kiküszöbölhetjük, mielőtt azok nyilvánosságra kerülnek s felesleges félreértéseket okozhatnának. Hiszen minden jó debreceni ember csak azt akarhatja, hogy a Debreceni Hét és ennek keretében a vásár mentől szebben sikerüljön. Addig ássuk el a különféle csatabárdokat s munkálkodjunk egymást megértő szeretettel a kiállítás és vásár sikere érdekében.

x **Kozmetika, szempilla meghosszabbitás, hajfestés minden árnyalatban, tartós ondolálás géppel, gép nélkül, parókakészités, kölcsönzés Komárominé, Bika bérház.**

A belügyminiszter felfüggesztette állásától Gömöry fővárosi kerületi előljárót

Budapest, márc. 1. A VIII. kerületi előljáróságon megállapitott szabálytalanságok ügyében a főpolgármester a következő hivatalos közleményt adta ki:

A belügyminiszter ur most kiadott rendeletével előterjesztésemre **Gömöry Albert tanácsnok kerületi előljáró ellen a fegyelmi eljárást elrendeltem és őt egyidejüleg állásától felfüggesztettem.** Sulyt helyezek arra, — hangoztatta a főpolgármester —, hogy ez a kérdés, amely különösen ethikai szempontból esik erős kifogás alá, a legrövidebb idő alatt likvidáltassék, a bün megtoroltassék és a bünösök elvegyék méltó büntetésüket. A közvélemény nyugodt lehet, hogy ebben a kérdésben kérlelhetetlen erélyel és szigorral fogunk eljárni.

A debreceni tábla jogerősen felmentett egy vádlottat, akit a törvényszék elsőfokon 8 évi fegyházra itélt

Érdekes bünügyi főtárgyalás a debreceni tábla előtt.

Emlékezetes még, hogy Arló községben 1932 szeptember 19-én tartott vásáron halálosvégü verekedés zajlott le az egyik lacikenyhán. A két táborba csoportosuló legények közül Varga Kontér Lajost rézfokossal fejbeverték és a legény néhány nap mulva meghalt. A lefolytatott nyomozás során a csendőrség Kollár Barna alsóhangonyi földmüvest vette gyanuba a gyilkosság elkövetése miatt, aki a csendőrségi kihallgatáson olyképp vallott, hogy megtörténhetett a verekedés közben az, hogy ő is megüthette Varga Lajost.

A miskolci kir. törvényszék 1933 junius 17-én tartott főtárgyalásán a szándékos emberöléssel vádolt Kollár Barna tagadta bünösségét, azonban a biróság a tanuvallomások alapján bünösnek mondta ki s ezért nyolcévi fegyházbüntetésre itélte.

A megfellebbezett ügyben most tartott tárgyalást a debreceni táblán dr Visky Sándor tanácselnök büntetőtanácsa. A tábla uj tanukat hallgatott ki, akiknek vallomásából kitünt, hogy Varga Kontér Lajost nem a vádlott sebezte halálra és megálapitást nyert hogy a törvényszéki tárgyaláson kihallgatott tanuk az elhalt rokonai. Ezek alapján a tábla Rochlitz Rezső dr védőbeszéde után felmentette a vád- és következményei alól Kollár Barnát és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. Az itélet jogerős.

Uj fordulat a Saját Otthon ügyében

25.000 négyszögöl ingatlant ajánlottak fel a Saját Otthon hitelezőinek kielégitésére.

Budapest, márc. 1. A Saját Otthon Épitő Takarékszövetkezet tudvalevő leg kényszeregyezségbe jutott, de a hitelezők viharos tárgyalás után visszaküldték az ügy aktáit a törvényszékhez. A budapesti törvényszék foglalkozott a Saját Otthon bonyodalmas kényszeregyezségével. A tárgyaláson meghalgatta a szövetkezet igazgatósági tagjait, akik meg lepő bejelentést tettek.

Az igazgatóság ugyanis közölte, hogy **tehetuladonosok ingatlanokat ajánlottak fel a Saját Otthon hitelezőinek kielégitésére.** Jórészt a fővároskörnyéki **ingatlanokról van szó,** amelyeket a tulajdonosok parcelláztatni szeretnének.

Körülbelül **25.000 négyszögölnyi területet ajánlottak fel a Saját Otthon kisemberei számára.** A törvényszék nem látja tisztán az ügyet és errevaló tekintettel felszólította az igazgatóság tagjait, hogy **nyolc napon belül** terjesszenek elő részletes kibontakozási javaslatot. **A esereüzletet tehát a Saját Otthon igazgatóságának alá kell támasztania, hogy a sulyosabb következményektől meg menekülhessen.**

Összekötözte kis gyermekét és felakasztotta egy elkeseredett asszony

Egy elkeseredett anya borzalmas módon akarta elpusztitani gyermekét, hogy így álljon bosszút a gyermek apján. **Takács Gusztávné** tiszabezdédi asszony hosszú évek óta vadházasságban él Muslai János napszámossal. — Egy gyermekük van. A két és féléves kis Paula. Muslaiék között az utóbbi időben egyre gyakoribb volt a szóváltás, mert az ember kezdett elhidegülni az asszonytól. Egy ilyen szóváltás alkalmával Takácsné hirtelen felindulásában felkapta a földön ártatlanul játszadozó kis leányát és egy ócska nyakkendőből hurkot csinált a gyermek nyakára és a dühtől elvakultan **a kis gyermeket az ajtóból kiálló vasszegre felakasztotta.**

A gyermek visitására az udvarból berohant Muslai, aki csak pillanatokkal előbb jött ki a szobából és a szerencsétlen kislányt kiszabadította kétségbeejtő helyzetéből.

Pár nappal később ismételten összeveszték Muslaiék. Ekkor már végleg elhatározta magában Takácsné, hogy **kisleányát és önmagát megöli.** A veszekedés után Muslai a szomszédos kocsmába ment felejteni. Ez időt akarta felhasználni Takácsné terve keresztülvitelére. A kis Paula kezeit s lábait összekötözte és ujból felakasztotta ugyanarra a szegre. A kisleány kétségbeejtő sikoltozásaira berohantak a szomszédok és csak ennek köszönhető, hogy most már másodizben nem sikerült az asszony rémes tette, aki férjét igy akarta megbosszúlni. A kis gyermeknek az ijjedtségen kivül semmi baja sem történt.

Takácsné kijelentette, hogy megöli önmagát és most a szomszédok örködnek mellette, hogy szándékától eltérítsék és jobb belátásra bírják. Az asszony ellen a bünvádi eljárás megindult.

A KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK ZÁRTKÖRÜ TÁNCESTÉLYE

A Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete március 3-án, szombaton este a Kereskedő Társulat disztermében zártkörü táncestélyt rendez. Az estély iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

MEGVÁLASZTOTTÁK A JUGOSZLAVIAI REFORMÁTUS PÜSPÖKÖT

Szbadka, márc. 1. A jugoszlávai ref. egyház nemrégen megalakult ön álló egyházkerületének püspökévé Ágoston Sándor bácsfeketehegyi főesperest választották meg. A püspököt május 3-án iktatják be méltóságába. Az egyházkerület székhelye Bácsfeketehegyen lesz.

EGYETEMI BÁL

A hajduböszörményi egyetemi ifjuság f. hó 3-án, szombaton tartja nagyszabásu bálját. Az egész hajduság intelligens társadalma igen nagy érdeklődéssel van a hajdukerület régi székvárosában tartandó müsoros estély iránt. Mindazok, kik Debrecenből ki akarnak menni ezen mulatságra, meghivó igénylésüket a bál előtt a bálirodában is eszközölhetik. Debrecenből este fél 7-kor indul a vonat. Reggel pedig fél 6-kor indul vissza. Igy akik egy debreceni nagybálok nivóját megütő estélyen akarnak résztvenni, ezen igénzüket a 3-án tartandó vidéki mulatságon elégithetik ki. Belépti dij személyenként 1.50 P, családjegy három személyre 3.50 P.

Felhivás

Debrecen sz. kir. város összes munkaadóihoz, tanonc-alkalmazottaihoz

A magyar tanoncoktatás ez évben érkezett el félszázados évfordulójához. Ez alkalomból Budapesten folyó évi junius hó 16-tól 24-ig tartandó kiállításon résztvesznek az ország minden részéből azok a tanoncok, akiknek munkái azt a mértéket megütik amellyel a kiállításon részt lehet venni.

A kiállítás szervező bizottsága, mely Budapesten VIII. kerület, Szentkirály u. 12. sz. alatt intézi az évforduló alkalmából rendezendő ünnepségeket és kiállítást, — a szervezési munkálatokat már megkezdte és megküldötte a debreceni ipartestületnek is a tájékoztatását és a műhelyi tanoncmunkakiállítás szabályzatát ismertető jelentkező lapokat, kiosztás végett.

Miután sem a munkaadónak, sem pedig a tanoncoknak a kiállításon való jelentkezésükért és részvételért semmiféle dijat fizetni nem kell és mert még kellő idő áll rendelkezésre megfelelő munkák elkészitésére, az ipartestület azzal a kéréssel fordul városunk tanonctartó iparosaihoz, szíveskedjenek tanoncaikat a részvételre felhívni, őket a legjobb akarattal — még anyagi áldozatok árán is — segíteni és a jelentkező lapokért az ipartestületbe utasitani, ahol további útbaigazitást kapnak.

Az ipartestület a jelentkező tanoncok munkáiból május közepe tájára helyi kiállitást fog rendezni és oda fog törekedni, hogy az elérendő bevételből minél több érdemes kiállító tanoncot tudjon a budapesti kiállitásra felküldeni.

Főképpen az oly iparágakból való jelentkezés a kivánatos, amelyek Debrecenben és környékén különösen kifejlődtek, vagy amelyek ennek a vidéknek jellegzetes, speciális iparai.

A jelentkezés sürgősen eszközlendő, mert az ipartestületnek szükséges a további munkálatok megindításához tudnia azt, hogy Debrecen területéről, a tanoncmunka-kiállitás iránt mily érdeklődés nyilvánul meg.

Ipartestület.

A Nemzeti Munkavédelem seregszemléje Püspökladányban

A vármegye területén egymásután ejtik meg az évi rendes seregszemlét a nemzeti munkavédelem csoportja felett. Legutóbb Püspökladányban folyt le ez a seregszemle általános érdeklődés és szép ünnepségek között. Az alkörzet, melynek immár 220 fogadalmat tett tagja van, a püspökladányi kultúrházban tartotta meg február 25-én seregszemléjét, mely lélekemelő ünnepélyen megjelentek a helyi hatóságok, intézmények vezetői is teljes számban. A vármegye részéről dr Uzonyi Barna tb. főjegyző jelent meg, míg a Hajdú és Bihar vármegyék területének képviseletében *Bottka Géza* nyugállományú ezredes jelent meg, mint a Munkavédelmi Hivatal vezetője, dr *Vargha János* tb. főszolgabíró pedig mint körzetvezető-helyettes képviselte a járást, *Leidorf Tibor* őrnagy, valamint *Dessewffy Elemér* plébános is megjelent az ünnepélyen.

A szép ünnepélyt a Nemzeti Hiszekegy vezette be, amit a Püspökladányi Iparoskör adott elő igen szép betanulásban Csenky István karnagy vezényletével. Dr *Vargha János* tb. főszolgabíró ismertette aztán lelkes és buzdító beszédben a nemzeti munkavédelem szervezetének célját és hazafias munkát teljesítő rendeltetését.

A szép és lelkesedő szavakat nagy tetszéssel és ünnepléssel fogadták a megjelentek, majd *K. Kovács Mihály* munkavédelmi tag tartott izzó hazafiságtól átitatott, nemes lendületü lelkesítő beszédet, melynek végén igen meleg ünneplésben részesítették a lelkes szónokot, aki egyszerű szavak szépségével és a magyar ige varázsával tett hitvallást a nemzeti munkavédelem fontossága mellett.

Az ünnepi beszédet követte az ujonnan felvett 15 tag fogadalomtétele, melyet Bottka Géza ezredes vett ki. Dr Uzonyi Barna vármegyei tb. főjegyző méltatta aztán a szervezet jelentőségét és a legteljesebb elismeréssel nyilatkozott úgy a központi, mint a helyi szervezkedésről és önzetlenül nagy eredményt felmutató munkásságáról. Fegyelem, öntudat és hűség jellemzi ezt az alkörzetet, mint a vármegye csoportját és továbbra is ilyen megértéssel és öntudatos fegyelmezettséggel álljanak az ügy szolgálatára a tagok — fejezte be szép beszédét Uzonyi főjegyző. A seregszemlét Vargha János tb. főszolgabíró szavával zárták be, majd a nemzeti munkavédelem nemes pártfogóit és értékes támogatóit, a vármegye két vezetőjét, báró *Vay László* főispánt és *Rásó István* alispánt üdvözlő levélben köszöntötték.

MA PÉNTEKEN ESTE LÉP FEL AZ ADY-TÁRSASÁGBAN, NÉMETH LÁSZLÓ

Ma pénteken este nyolc órakor kezdődik az Arany Bika szálló üvegtermében az Ady-Társaság irodalmi estje, amelynek főszereplője **Németh László** a legújabb magyar irodalom kimagasló vezéralakja lesz.

Az irodalmi estet **Gulyás Pál,** a neves debreceni író, az Ady-Társaság osztályelnöke nyitja meg, Kondor Imre Németh László rövid méltatását fogja adni néhányperces felolvasásában. Gellért Kató és Paragh László Ady Endre, Babits Mihály és Németh László költeményeiből szavalnak. Az estély legnagyobb részét természetesen Németh László tölti be, aki kétízben fog a dobogóra lépni, hogy egy-egy rövidebb lélekzetü, drámaian sűrített tanulmányát felolvassa.

Az estélyre belépőjegy nincs, de a műsor megváltása kötelező. Műsorok ötven fillérért az Arany Bika szálló halljában kaphatók.

Egy kisvárdai kereskedő véres harca a betörőkkel

Stern Ábrahám kisvárdai kereskedő jelentette a csendőrségnek, hogy az elmult éjszaka betörők jártak a lakásában, akiket csak hosszas dulakodás után tudott házából eltávolitani. A kereskedő vallomása szerint két ismeretlen fiatalember betörte a háza ablakát és bemásztak a szobájába. **A hálószobán át az üzlethelyiségbe akartak belopózkodni,** de észrevette őket és rájuk támadt. A sötétben heves dulakodás támadt, mely azzal végződött, hogy **a betörők a kátrányos papirral benyomott ablakon át elmenekültek.**

Stern nagy lármát csapott és teljes erejéből kiáltozott segitségért a szomszédoknak, akik elősiettek, de már csak hült helyét találták a betörőknek. Stern Ábrahám a két betörővel való viaskodás közben **véres zuzódásokat szenvedett.** A csendőrség a kereskedő bejelentése alapján megindította a nyomozást a tettesek kézrekeritésére.

Hogyan halt meg 12 évvel ezelőtt özv. Mózes Dánielné, aki egyesek szerint gyilkosság áldozata lett, mások szerint tüdőgyulladásban hunyt el

Beszélgetés az elhunyt asszony egyik hozzátartozójával, aki a haláleset előtt 5 nappal meglátogatta Mózesnét s teljesen egészségesnek találta — Mikor a feleség gyanusitja meg a férjét — Az elmaradt Zsuzsánna-nap

Tegnapi számunkban hirt adtunk arról, hogy újból nyomozás indult meg özv. Mózes Dánielné született Szabó Zsuzsánna halálával kapcsolatban. Egyes bejelentések szerint ugyanis Mózes Dánielné gyanus körülmények között halt meg 1923 február 6-án. Ebben az ügyben az ózdi csendőrség is kihallgatásokat eszközölt s az erről szóló iratokat a napokban küldte meg a debreceni kir. ügyészségnek.

Munkatársunknak tegnap alkalma volt beszélni az elhunyt rokonával, Demjén János ny. vármegyei hajdú, Egyletkert ucca 22. szám alatti lakossal, akinek felesége, Guba Juliánna az unokahuga volt Mózes Dánielnének.

— Zsuzsa nénénk, mármint Mózes Dánielné a Déli-sor 23. sz. alatt lakott — magyarázta Demjén János. — A földje felesbe volt kiadva. Vele együtt lakott az unokája, Kozma Zsófia, akinek Szabó Márton a férje. Én legutóbb 1923 február 1-én látogattam meg Mózesnét, aki ekkor fennjárt, noha már elég idős volt. Panaszkodott nekem, hogy kint volt a rokonoknál Vámospércsen s amikor megérkezett Debrecenbe, valaki véletlenül a ruhájára lépett és ő elesett. Megütötte magát, de nem feküdt ágyba. Ekkor mondta nekem tréfásan, hogy ha megéri a Zsuzsánna-napját, akkor egy nagy murit csapunk. Sajnos, a Zsuzsánna-napból semmi sem lett, mert február 6-án meghalt.

— Nem tapasztalt valami gyanusat az öreg asszony halála körül? — kérdeztük Demjént.

— Én semmi gyanusat sem találtam. Mindig úgy tudtam, hogy Mózesné tüdőgyulladásban és aggkori gyengeségben halt meg. Az volt a kívánsága Zsuzsa néninek, hogy az én kisleányom mellé temessük el. *»Ha itt temettek el* — mondotta nekünk —, *tudom, hogy rám fogtok nézni néha...« Azok a tanuk tévednek, akik azt mondják, hogy én megnéztem Mózes Dánielné hullaját és ütésnyomokat láttam rajta.* Én egyáltalán nem néztem meg a hullát. Az öreg asszonyt a feleségem öltöztette fel, mert az unokája, Szabó Mártonné erre nem vállalkozott.

— Hogyan történhetett, hogy a rokonok és az ismerősök körében is úgy beszéltek erről az esetről, mintha Mózesné nem természetes halállal halt volna meg?

— Én erről azelőtt sohasem hallottam. Kozma Zsófia beszélt előttem, hogy Szabó Mártonné lelkét terheli Mózes Dánielné halála. Erre azonban nem adta semmit, mert tudtam, hogy *Szabó Márton és a felesége haragban vannak egymással s tudomásom szerint külön is költöztek.* Meg is mondtam Szabónénak, hogy miért nem jelentette a dolgot előbb, ha tényleg a férje a bünös. Erre az asszony azt felelte, hogy azért nem tett jelentést, mert félt az urától. Maga Szabó Márton mindig a leghatározottabban tagadta, hogy bármi köze lenne Mózes Dánielné halálához. Szabó ártatlanságát az eddigi nyomozás is igazolta. Amit a másik unoka, Ármós Sándorné és Mózesné egyik volt lakója, Staskó János forgalmiadóellenőr állitólagosan vallott, arról nem tudok semmit.

— Én szeretném, ha már végleg lezárulna a nyomozás ebben az ügyben — fejezte be Demjén János. — Azt hiszem, hogy szegény Mózes Dánielné természetes halállal halt meg, hiszen orvos is volt nála és megvizsgálta. Az unokák között azonban nem a legjobb a viszony, no meg Szabó és a felesége is rossz viszonyban élnek s innen indulhatott el a pletyka.

A ZSIDÓ REÁLGIMNÁZIUM PURIMI-ESTJE.

Szombaton este nyolc órakor kezdődik az Arany Bika szálló nagytermében a zsidó reálgimnázium purimi-estje, amely a jelek szerint az idei szezon legfényesebb sikerü mulatsága lesz. Erre mutat legalább, hogy a belépőjegyeket legnagyobbrészt máris elkapkodta a közönség s hogy az estély purimi büfféjére tömegesen ajánlották fel adományaikat a nemeslelkü debreceni hölgyek.

Hogy az anyagi siker mögött az erkölcsi siker sem fog elmaradni, azt biztosítja a purimi est pompás, vidám műsora, amelyet az idén is a legnagyobb körültekintéssel, minden igénynek megfelelően állitott össze a rendezőség. Egymást fogják váltani a látványos, jelmezes táncok, az énekkar és zenekar kitünően összetanult számai. Az egész dús műsor rövid idő alatt, gyors ütemben fog leperegni, — hogy helyet adjon a mulatságot folytató táncnak.

A rendezőség ezuton is kér mindenkit, aki valami tévedés miatt nem kapott volna meghivót, hogy igényét jelentse be a zsidó reálgimnáziumban, ahol még néhány visszamaradt jegy is kapható.

— **Lopják a fákat.** Nagy János városi kertész jelentette, hogy a sertésvásártér mellé kiültetett fákból 12 darabot ismeretlen tettesek elloptak. A nyomozás megindult.

Németh László elé

Orvos volt: kritikus lett. Kritikus: orvosnak kell lennie, a magyar élet és a magyar irodalom gyógyitójának.

Az volt a szerencséje, hogy kivülről jött — fertőzött vidékre s nem úgy nőtt s korcsosult a többiekkel. Jövetelekor az irás megalkuvás volt külső célok felé: ő követeli az irókon s a müveken önmagukat. S mint igazi kritikus, finom érzékenységü irodalmi szeizmograf, elsőnek veszi észre a mellette innen is, onnan is felbukkanó tiszták kis csapatát: Szabó Lőrinc, Erdélyi, Illyés, Tamási, Halász Gábor jelentőségét ő ismeri fel s tudatositja irodalmunkban.

De még az ő nagy egészségének is éreznie kellett, hogy »maláriás vidéken nem lehet büntetlenül élni«. Otthagy mindent s elindul, hogy a kor szorongó zürzavarán átlábolva örök csillagok fénye alá helyezze életét. Aki a káoszban vándorol, annak nagyon gazdag térképének s biztos iránytűjének kell lenni. Németh László mind a kettő fölött rendelkezik. Polihisztorságig táguló tudása lehetségessé teszi neki a körülötte gomolygó jelenség közti eligazodást, lelkének alkata pedig olyan, hogy pozitiv sarkával biztosan néz egy örök pólus, az erkölcs felé.

A vándor először azt hitte: útja magányos zarándoklat lesz. Nem vezér, példa akart lenni. De most, mintha valami zavarná elszántságát. Az új Tanu ennek az ingadozásnak a grafikonja. Az a perc, melyben Ádámnak el kellene szakadnia a földtől. Egyik régebbi irásában borzongva fedez fel szellemrokona, Ortega, mögött egy árnyékot. Ez az árnyék most megjelent mögötte is: a tömegigények vetitette Németh László. A tömeg vezért kiván: Isten mentse, hogy hallgasson rá. Neki egy kötelessége van: önmagával szemben. Nőtesse ki ezt az életet a mából az örökkévalóságba, a magyar elevc elrendelések poklából a szabadság paradicsomába s akkor, de csak akkor, megtette a magáét. Használni akar? Csak így használhat.

TÓTH BÉLA.

A SZABOLCSKA IRODALMI TÁRSASÁG MÜSOROS ESTJE

Nagy érdeklődés mellett folyt le a Szabolcska Irodalmi Társaság február 28-án megtartott műsoros estélye, melyet dr *Fráter Sándor* megnyitó beszéde után az Iparos Dalárda hangulatos éneke vezetett be. Nagyon tetszettek Engi Lászlónak cigánykiséret mellett előadott magyar dalai, ugyszintén Gönczy Bélának hatásos szavalata. Kiss Lajos művészi hegedűjátéka után Töröné Korpássy Mária olvasta fel érdekes és szellemes fordulatokban gazdag novelláját. A felolvasást a hallgatóság sürü tapssal jutalmazta. A kiválóan sikerült este az Iparos Dalárda lendületes énekszámaival ért véget.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Zabolai József napszámos, fiú Walter. Szele György napszámos, fiú György. Fejes Sándor artiszt, fiú Sándor. Temesvári Géza áesseged, leány Irén.

Halálozások: özv. Várady Lajosné Szitó Eszter ref. 84 éves, Pereces ucca. Szabari László ref. 11 hónapos, Komáromi ucca 4. Papp Gáborné Farkas Erzsébet ref. 59 éves, Kinizsi ucca 74. Bakó Gyula ref. 11 éves, Haláp 180 sz. özv. Zsök Lajosné Szücs Sára ref. 74 éves, Lepke ucca 4. szám. Wágner Mária ref. 17 éves, Oláh Károly ucca 6. ifj. Bihari Gábor ref. 29 éves, Monostorpályi út 48 szám.

Eljegyzések: Paskuly Gyula cipészmester—Kántor Erzsébet. Szerb Pál asztalosmester—Tőzsér Eszter. Szabó Gyula napszámos—Kemecsei Eszter. Bihari Gábor kapus—Mónus Olga.

A tiszántuli gyáripar javarésze felvonul a Tiszántuli Ipari Kiállításon és Aruminfavásáron

Biztató reménység jegyében zajlott le a kereskedelmi és iparkamara székházában a **gyáriparosok értekezlete,** amelynek a Tiszántuli Ipari Kiállitás és Aruminta Vásáron (TIKÁV) való részvétel volt a tárgya. Szép számban jelentek meg a debreceni gyáripar képviselői, akik között ott volt Ungár Jenő Gyosz elnök vezetésével csaknem az egész debreceni gyáripari érdekeltség.

Dózsa György igazgató a vásárral és a vásár szabályzatának egyes rendelkezéseivel kapcsolatos kérdésekben kért felvilágositást amelyet részben dr **Radó** Rezső főtitkár, részben dr **Diczig** Alajos titkár megadott.

Ungár Jenő vezérigazgató igen meleg hangon beszélt a kamara által létesitendő uj gazdasági intézményről, a vásárról. Kétségtelen dolog, hogy a gyaripar megjelenése nagy mértékben segiti elő a vásár sikerét, ha tehát van valamikor helye az áldozatkészségnek, akkor most igazán itt van ennek a szükségessége és ezért a tiszántuli gyáriparnak teljes számban fel kell vonultatnia erejét és képességeit. A Gyosz sikerének is az az áldozatkészség a titka, amely minden komoly törekvésnél megnyilvánul s amely nem maradhat eredmény nélkül. Felhivja a figyelmet arra, hogy a villamosközlekedés terén javitásokat kell eszközölni, az esti kivilágitás céljaira szolgáló villamosáram dijait is megfelelően kell mérsékelni s akkor Debrecen városának olyan külső képe lesz, amely a Debreceni Hét és ezzel a vásár sikerének az előmozditásában oroszlánrészt fog jelenteni.

Több felszólalás után az értekezlet egyhangu lelkesedéssel jelenti ki annak szükségességét, hogy a **gyáripar minél nagyobb számban vegyenrészt a Tiszántuli Ipari Kiállításon és Áruminfavásáron** s a határozat meghozatala után a megjelentek nagyrésze nyomban jelentkezett is.

Annak a példamutatásnak, amely ebből a nagysikerü értekezletből sugárzik felénk, meg kell hoznia a maga gyümölcsét és maga után kell vonnia azt az elhatározását is, hogy **nemcsak a debreceni, hanem a tiszántuli gyárak javarésze is teljes számban vegyen részt a vásáron,** amelynek sikere nagy mértékben segitené elő az ellankadt üzleti élet fellendülését.

—

Ami még nem volt Európában

Siketnémák és vakok intézetközi tornaversenye Debrecenben

A „Debreczen" vasárnapi számában hirt adtunk már arról a nagyszabásu ünepségről, mely juniusban fog lezajlani városunkban.

Ugyanis a Siketnémák és Vakok Tanáregyesületi Elnökségétől az alábbi beadvány érkezett a Siketnémákat Gyámolitó Egyesület Elnökségéhez:

„A Siketnémák és Vakok Tanárainak Országos Egyesülete f. évi junius hó végén Debrecenben fogja közgyülését megtartani. Ezzel kapcsolatosan a **hazai siketnéma-intézeti ifjuságnak felsőbb évfolyamu tanulói intézetközi tornaversenyt rendeznek,** amelyen résztvesznek a **Vakok József Nádor Királyi Országos Intézetének növendékei is.**

A tornaverseny hivatva lesz egyfelől a hazai humanisztikus gondolkozásu egyének érdeklődését a mind két nembeli fogyatékos érzékü ifjuság fizikai teljesitményére fölhivni, másfelől alkalmat szolgáltatni arra, hogy a szerzett tapasztalatok alapján az arra hivatott vezetőket fokozottabb tevékenység kifejtésére és eredmények elérésére serkentse.

A tornaversennyel kapcsolatosan ugyanesak intézetközi rajkiállitás is tervbe van véve, amelyen a siketnéma intézeti ifjuságnak rajzoktatás terén elért eredményei kerülnének bemutatásra. A közgyülés, torna verseny és rajzkiállitás tartama alatt szerepelni fog a kormányzói első dijat és nagy aranyérmet nyert vakok Homeros énekkara is."

E beadvánnyal kapcsolatban a debreceni Siketnéma Intézet nemeslelkü és agilis igazgatója már közbenjárt báró **Vay** főispánnál, aki egyben a Siketnémákat Gyámolitó Egyesület elnöke is. E tárgyalás eredményeképp március 3-án délután igazgatótanács fog összeülni a Siketnémák Intézetében. A tárgysorozat gerincét az a kérdés fogja képezni, miképpen történjen gondoskodás az ez alkalommal Debrecenbe érkező **mintegy 400 vendég** elhelyezéséről.

Mindenesetre Debrecen társadalmának junius havában olyan sportesteményben lesz része, mely különlegességével páratlan a maga nemében, mert **hasonló tornaversenyt ezideig még sehol Európában nem rendeztek.**

Egyébként a „Debreczen" vasárnapi számában megjelent „Séta a siketnémák boldog birodalmában" c. cikkhez az alábbi helyesbitő megállapitást füzzük: A váci siketnéma intézet csak népességre mulja fölül az itteni intézetet, mert a debreceni Siketnéma Intézet tanmódszer és taneredmény tekintetében a legfelsőbb fokon küzd az elsőségért. Ennek bizonyitéka különben az a miniszteri elismerés és köszönet is, melyet tavaly kapott az intézet tanári kara.

Ez a közlés egyben cáfolata is a szapulás és becsmérlés mai divatának, hisz oly jól esik hódoló elismeréssel nyilatkozni egy fontos intézményről, melyet a társadalom közönye elbástyázott eddig a közérdeklődéstől.

Bihari László.

Mérgezők és mérgezettek

REGÉNY

Irta: BOTH ANDOR

(45. folytatás.)

— Nem, ne beszéljenek már ilyeneket, — tördelte kezét az asszony. — Nem maguk a hibásak. Én magam vagyok az! Egyszer túlszigorú voltam Szegőhöz, s az asszonyi hiúság, a győzniakarás, a megfontolás nélküli önérzet diktálta, hogy ki akartam törölni még az emlékét is. Aztán jött maga, a jóság, a szép meleg őszi napfény, a hiuságot, az asszonyos bánatot betakaró meleg palást. A megbíztatás és minden, ami hét év alatt elhalmozott szépséggel, örömmel. S most, hogy egy kis lemondást is követel már az élet, tele vagyok gyengeséggel, vérem elönti agyamat, vágyam nem tud elesendesedni és nem tud becsületes az eszemre. Elfelejtem az uram hallgatni jóságát, a lányom, a kislányom tisztaságát, akire nekem kellene vigyáznom és kikapcsolódik minden, a jelen, a jövő, a hála és kötelesség az öntudatomból. Az vagyok, amitől mindig rettegtem: amitől féltettem magamat!... De én nem akarom, értik, én nem! Nem adom oda magam sem neki, sem senkinek! Miattam ne pusztuljon el senki, én, én belepusztulok ebbe, így is, úgy is. Értik? Nekem már mindegy, nekem már... — Felzokogott, saját csukló sírása felébresztette.

Felkönyökölt és hogy kitekintett a fülke ablakán, látta, hogy robannak el mellette a távirdapóznák és fáradtan felhuzódott az ülésen, aztán felállt és az ablakhoz lépett.

A gyors egyhangú monoton zakatolással rohant előre, távoli tornyok, szélmalmok, jegenyék kitartóan futottak vele és utána. Megint Pestre érkezett, jó ürügy volt erre, hogy az apja anyja halála óta egyre betegeskedett, s nem tudta megszokni a magányt az asszony nélküli életet. Miklóssal is sok baj volt. Mióta Tomory Aliz a pénzintézet főtitkárnője lett, a vezér féltékenyen követte minden lépését, még detektivekkel is figyeltette és nemsokára egy kis végkielégitéssel szélnek eresztették a fiut, leépités címén. Két jóképü fiatal hölgyet vettek fel a helyébe...

Miklós állás nélkül rohant az uccákon és egyik pártfogótól a másikhoz szaladt, hogy most már igazán kenyérrevalót találjon.

De mikor mindenki és mindenütt azt szavalta, hogy a »fiatalság fogja megmenteni és visszaszerezni az országot«, a nagy potentátok semmit sem tettek a fiatalságért, bizottságok és albizottságok alakultak a kérdés tanulmányozására, előterjesztések és javaslatok készültek, ezalatt pedig maradt minden a régiben, mammuth-fizetések, álláshalmozás, női kiváltságosak alkalmazása, a fiatalság kifosztottan, rongyosan és éhesen, éhesen és szomjasan koldult alamizsnáért... revolverek dörrentek, a Duna buzgón nyelte a halak táplálékaiul szolgáló emberi testeket, kötél, arzén, luminál... ahol még egy kis szerelmi csalódás is segített: ott volt a szülőknek, testvéreknek miért aggódniok. Miklós is ezek közé tartozott... Eszter támogatta pénzzel, jószóval, boldog volt, hogy Pestre feljöhetett s Szegővel, ha ilyenkor csak egy rövid sétára, együttes hazautazásra is, de találkozott.

Eleinte mindketten takargatták a célt, a következményeket. Azt hitték, nem fogják megcsalni a harmadikat, mert nem is akarják. De ez csak önámitás volt.amint visszaidézték a multat, amikor még nem állott semmi az útjukba, úgy érezték, hogy ehhez a multhoz joguk van és csak annak folytatása hozhatja meg mindkettőjüknek életük igazi célját: a boldogságot. Ha csak Szegőn állott volna a dolog, már régen eldobták volna a formákat, de Eszter mindig visszadöbbent a kiméletlen és még most is elképzelhetetlen lépéstől, a házasságtöréstől. Nem az urától félt, csak attól, hogy ez a szakitás, ez a lelketlen elszakadása a jóságtól, a becsülettől egy kiméletlenül fájdalmas csalódást szerez majd számára.

Mi lesz, ha Szegő ráun, ha ingatag természete, s könnyen uj és ismeretlen iránti vágyakozása ismét felülkerekedik és őt kizárja rendelőjéből? Ahol megismétlődik a régi szomorú történet. S a klinikákon nincs-e erre ezer alkalom? Hisz néha meséknek képzelt szomorú dolgokat beszélnek; vannak klinikák, amelyekről lelket szomoritó mesék keringenek!

S mi lesz a lányával. Mária ugyanazzal a métellyel megmérgezett lélekkel élje át serdülő ifjuságát, lányságát, amivel ő átélte? Anyja iránt ne érezzen, ne érezhessen tiszteletet, becsülést? S a világ, az emberek, mit mit mondanak róla, ha a saját lánya is kénytelen lesz elfordulni tőle?.. El kell válni, magánál tartja Máriát, tovább neveli, gondolta máskor, de érezte egyszersmint, hogy ez csak olyan kis flastrom, amivel egy nagy, örökké gennyes sebet akarna borogatni.

Megrázkódott ezekre a gondolatokra. S most, legutolsó ilyen pesti útjáról volt hazatérőben... A fülkében egyedül volt. Szegő Pesten maradt. Mielőtt vonatra ült, ujból találkoztak, igéretet tett, hogy határozni és cselekedni fog. Kimerülten és máris tépett idegekkel ült vonatra, szerencsére nem zavarta semmi s míg a kerekek kattogása két nevet mormolt magában: Szegő, Szegő, Barna, Barna, egyre álmosabb lett, lassan elaludt s most, hogy az út háromnegyedrészét átaludta: felébredt s az elmult szokatlan álom hatása alatt érezte, hogy könnyes a szeme. Elővette retiküljét, hogy rendbehozza magát, a sok asszonyi holmi és betuszkolt apróság közül két emlék bukkant elé, amit csak most talált meg az anyja dolgai közt: Seres velencei gombja az egyik, a Barna régi levele a másik. Önkénytelenül is átfutotta ezt a majdnem nyolcéves emléket: Kedves Esztike. Nagyon régen volt, mikor én ilyen levélíráshoz fogtam... Visszagondolva az együtt töltött kellemes időkre, mikor kiszakitottuk magunkat ebből a keserű világból... mindent eltagadni, ami van, mutatni, ami nincs... hogy mentesekné találjanak azoktól a hibáktól, amelyekben olyan gazdagok vagyunk...« Kezét ölébe ejtette a levéllel, érezte, hogy az ura levele örök igazság: Igaza volt, amikor irta, százszor igazabb ma! De jaj, annak, aki megmondja az igazat, még a távolból, még soraiból is fáj olvasni azt; az igazság hirdetője elé sohasem borulunk megalázkodva és beismeréssel, de valami fájó érzéssel, szinte gyülölettel fordulunk el tőle. Talán azért, mert önmagunk előtt szégyenit meg bennünket.

(Folytatása következik.)

HIREK

Vitéz dr Roncsik Jenő tüzoltófőparancsnok nagysikerü előadása az Ipartestület dísztermében

Tegnap este óriási érdeklődés mellett és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg vitéz dr **Roncsik Jenő** tüzoltófőparancsnok előadását a gáztámadás és gázvédelemről, amikor is előadásában az ókortól kezdve rámutatott a mérgező gázok alkalmazására és hatásának felhasználására. Igen tanulságos, élvezetes és mindvégig lebilincselő előadásában példákkal illusztrálta a légi gránátok hatásait, a különböző gázok elleni védekezést stb. A megjelent közönség feszült figyelemmel hallgatta a kiváló előadót s őszinte elismeréssel adózott az érdekfeszítő előadásért. — Az ipartestület köszönetét **Vági István** ipartestületi elnök tolmácsolta, a rendezést **Lechner Lajos** ipartestületi jegyző látta el.

A következő előadás folyó hó **4-én vasárnap délelőtt 11 órakor lesz,** — ugyancsak az ipartestület dísztermében, amikor is dr **Békés Kálmán** ügyvéd fog előadást tartani a „Hitel és fizetésképtelenségekről".

Ezen előadásra is felhivjuk az iparosság és az érdeklődők figyelmét. Az előadás meghallgatása díjtalan.

RENDŐRSÉG TELEFONJA: 20—45. MENTŐK TELEFONJA: 04. SZÁM.

— **Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:** »Kigyó«, Piac u. 53. Telefon 30—95. »Muraközy«, iPac u. 72. Telefon 13—30. »Sas«, Hatvan u. 70. Telefon 11—39. »Csillag«, Árpád tér 1. Telefon 29—32. »Nádor«, Szent Anna u. 64. Telefon 25—58. »Szent Háromság«, Homokkert, Szabó Kálmán u. 14. Telefon 17—09.

— **Fuchs Antal előadása Gölnicbányáról.** Nyomatékosan felhivjuk a közönség figyelmét, hogy Fuchs Antal felsőkereskedelmi iskolai tanár Gölnicbányáról szóló előadását március hó 3 napján, szombaton délután hat órakor tartja meg a városháza közgyülési termében vetitettképekkel. Az előadás ingyenes.

— **Dr Módis László okl. lelkész,** jelenleg segédlelkész, a Kossuth uccai egyházrészben, ma délután hat órakor az egyház tanácstermében előadást tart az „Inquisitio alatt" cimmel. A Kálvinisták Templomegyesülete havi rendes hitvédelmi gyülését tartja, — melyre minden érdeklődőt szivesen hiv a vezetőség.

— **Frontharcos bajtársak.** Március hó negyedikén, vasárnap délután hatórai kezdettel Ferenc József út 36. sz. alatti helyiségünkben, műsoros, éjfélig tartó tánccal egybekötött összejövetelt tartunk, melyre a bajtársakat, családtagjaikkal együtt szeretettel meghivja a Társadalmi Bizottság..

x **Cipők,** garantált jó, olcsón kaphatók Nagy cipőüzletében, Dégenfeld tér 11. szám.

— **A Kerekestelep és Környéke Polgári Olvasókör,** folyó hó negyedikén, vasárnap este hatórai kezdettel, belépti díjnélküli családiasjellegü műsoros táncestet rendez. Szinrekerül „A cseperkekalap" cimü énekes népszinmű, háromfelvonásban, melyet az olvasókör közkedvelt és tehetséges műkedvelői fognak előadni. A tánczenét a közkedvelt Szláma Jancsi és zenekara szolgáltatja. Mindenkit szeretettel hiv és vár a rendezőség.

Pénzt raboltak az aranyfogu „urféle" a szacharinra éhes vidéki asszonytól

Csütörtökön délben sirva panaszolta el a rendőrségen egy vidéki asszony, hogy őt megtámadták az Erzsébet uccán.

— Ugy volt a dolog kérem — magyarázta, — hogy Egyekről jöttem be, hogy „egy kis ezerédest" vásároljak, mert tetszik tudni, nincs ma cukorra pénze a falusi népnek. Az Erzsébet uccán a Deutschnétól szoktam vásárolni, hát most is oda igyekeztem. Az uccán megszólitott a Deutschné előtt két „urféle", az **egyiknek aranyfoga is volt** és azt kérdezték, hogy mi járatban vagyok. Mondták, hogy ők is tudnak szacharint adni és ismerik Deutschnét is. **Ahogy beszélgetünk, hát egyszerre belekap a kaskába az aranyfogu és kiragadta a vászonzacskót, melyben 30 pengő aprópénz volt összegyüjtve. Kiabáltam én utána, de igen gyorsan elhaladt az uccán.**

A károsult vidéki asszony, Pető Józsefné panaszát jegyzőkönyvbe vették és megindult a nyomozás az aranyfogu „urféle" és társa kézrekeritésére.

— **Izraelita istentiszteletek a Deák Ferenc uccai templomban:** Pénteken este szombatköszöntő ima öt óra húsz perckor. Szombaton reggel hét órakor, délután Minchó-ima, félöt órakor. — Szombat kimenetele este hat óra tíz perckor. A Kápolnás uccai templomban szombaton reggel egynegyednyolc órakor, délelőtt tizenegy órakor, délután négy órakor bibliamagyarázat, s egyébként pedig mint a Deák Ferenc uccai templomban. Hétköznapokon mindkét templomban reggel félhét és este öt óra ötven perckor.

Elnökség.

— **Emlékünnep az Ispotály fennállásának 405-ik évfordulóján.** A debreceni református Ispotály fennállásának és megszakitás nélküli müködésének 405. évfordulója alkalmából az Ispotály templomban március hó 4-én délután 5 órakor kegyeletes emlékünnepély lesz. Az ünnepély sorrendje: 1. Kezdő ének: XC. zsolt. 1. v. 2. Főének: XXXIII. zsolt. 1—2. v. 3. Bibliát olvas és imádkozik Felker János lelkész. 4 Közének: 7. dics. 6. v. 5. Prédikál és Uri imát mond dr Soós Béla lelkész. 6. Közének: XXXIII. zsolt 5. v. 7 Az Ispotály alapitóiról és mindenkori kegyes jóltevőiről megemlékezik Molnár Ferenc lelkész. 8. Énekel a Református Tanitói Vegyeskar. Karnagy Szabó Emil városi zeneiskolai tanár. 9. Imádkozik Kulcsár Dezső segédlelkész. 10. Záróének: 245. dics. 10. verse.

— **Férfiszabóiparosok figyelmébe!** A férfiszabó szakosztály elnöksége ezúton hozza a tagjai tudomására, hogy a szabásztanfolyam most már biztosan meg fog tartatni. Felhivja tehát azon tagjait, akik a tanfolyamon részt kivánnak venni, hogy összeirás végett az ipartestület hivatalában, a hivatalos órák alatt, délelőtt 8—2 óráig jelentkezzenek.

— **Előzni akart, elütött egy asszonyt.** A debreceni törvényszék gondatlanságból okozott testisértés miatt vonta felelősségre Fakó János helybeli kocsist. A vádlott ugyanis 1933. január hó 12-én a Sámsoni úton a tejeskocsival meg akart előzni egy másik kocsit. Közben felhajtott a gyalogjáróra és elütötte Péntek Józsefnét. Péntekné az elütés következtében nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett. A törvényszék Fakó Jánost nyolcnapi fogházra itélte. A vádlott az itélet ellen fellebbezést jelentett be.

x **Lauer Irén kalapszalonjában, Piac ucca 19. szám, udvarban,** Legújabb tavaszi modellek óriási választékban, legolcsóbb árban.

— **Ellopták a ruháját.** A rendőrségen jelentette Marcinkó Zsuzsánna, Hüvelyes ucca 10. szám alatti lakos, hogy a szobájából ismeretlen tettes ellopta barnaszövet ruháját. A tolvajt keresi a rendőrség.

— **Tyúkot loptak a szőnyegárus cigányok.** Özvegy Borsos Istvánné, Dózsa ucca 9. szám alatt levő házához három cigány ment be és zörgetve a szoba ajtón szőnyegeket kináltak eladásra. Borsosné, aki a szobábat betegen feküdt, kiszólt az ajtón. — Menjenek dolgukra, most nem vásárolok, mert egyedül betegen fekszem a lakásban. — A cigányoknak csak ez a bejelentés hiányzott. Azonnal körülnéztek az udvaron és más hiányában kifosztották a tyúkólat és sietve távoztak. A rendőrség keresi a tolvaj cigányokat.

— **A Homokkerti Ref. Olvasóegylet,** március hó negyedikén, vasárnap este nyolc órakor a távozó Patay József elnök és az újonnan választott Török Károly elnök tiszteletére társasvacsorát rendez. Vacsora ára személyenként ötven fillér. Vacsora előtt szórakoztató előadások lesznek és vacsora után családiasjellegü mulatság, tánccal egybekötve. Vacsorajegyek válthatók előre az egyletben.

— **Vietórisz Ili előadása a Luther-Szövetségben.** Az Egyetemi és Főiskolai Luther Szövetség szokásos heti vitaestje keretében Vietórisz Ili tartott igen értékes előadást „Modern intelligencia és a papság" cimmel. A ma intelligenciája és a papság között fenn álló antagonizmus, mint korunk lelki válságának eredője, — találóan nyert kifejezést az előadó szavaiban, ki többek között az egyoldalu theológus nevelésre, a papi pályának a középosztály által való elhanyagolására és lelkészeink nagyrészének elhivatottság tudatának hiányára hivta fel a hallgatóság figyelmét. — Kivezető útat az ideális, korunk szinvonalán álló lelkész és egy hivő intelligencia harmóniájában látja, melynek megteremtését a világi tényezőknek az egyházi ügyek terén magasabb célt szolgáló tevékenységétől reméli. A mindenkit lekötő s bátorhangú előadást számos érdekes hozzászólás követte. (T. L.)

— **Emésztési nehézségek,** gyomorfájás, gyomorégés, rosszullét, fejfájás, idegizgalmak, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes **„Ferenc József"** keserüvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes útra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz.

IDŐJÁRÁS

A debreceni egyetemi földrajzi intézete jelenti, március hó elsején:

A Földközi tenger nyugati felében nagyobbarányú időjárási zavarok vannak. Olaszországban és Dalmáciában viharos szelek dulnak és hatalmas esők esnek. Oroszország északi feléből áramló hideg levegő mára elárasztotta a balti államokat. A Földközi tengeri esőzések átterjeszkedtek hazánk nyugati és északnyugati részére. Ma 3—4 milliméter esők estek. A hőmérséklet legalacsonyabb értékei sehol sem sülyedtek a fagypontig. 3—9 fok közötti váltakoztak. A hőmérséklet legmagasabb értéke ma Debrecenben 17, az esti hőmérséklet pedig 11 fok volt.

Prognózis: **Élénkülő keleti, északkeleti szél, változóan felhős, enyhe idő**

— **A Hajdúnánási Dalárda és Vegyeskara,** mely a dalosversenyeken elért sikereiért az ország egyik legjobb vegyeskara cimét viseli, Hajdúnánáson e hó negyedikén, vasárnap a Leventeotthonban műsoros-estet rendez, utazási alapja javára. A kitünő műsoron a férfikar a Hiszekegy eléneklése után Huber Fohászát adja elő. Magyar dalokat énekel Apostolné, Ember Mária. A vegyeskar Noseda: Álom volt a mi szerelmünk, vegyeskarra átírt népdalegyvelegét adja elő. K. Nagy Ilonka magánszáma után a dalárda szólókvartettje énekel. Tagjai Sáfrány B., Nyakas S., Balla L., Kállai I. Vígszavalatot ad elő Kállai Imre. — Bocsay Szerenád, énekli a vegyeskar. Utolsó számnak kétfelvonásos vígjáték következik, cime „Jutalomjáték". Előadják: Nemes Jolán, K. Nagy Ilonka, Sebestyén Józsefné, Répási Mandi, Beregszászi József, Nemes Gyula, Gönczi Sándor és Varga Miklós.

— **Borzalmas álom, mely valóságot árult el.** Megrémítő hátborzongató eset történt Kassán. Zacharek Viktor 23 éves kassai fiatalember meghalt. A temetés utáni éjjel édesanyja azt álmodta, hogy a fia felébredt a sírban és ki akart jönni a koporsóból, de nem tudta felemelni annak fedelét, mert egy gyermek fekszik rajta. Korán reggel kiment a temetőbe, ahol a legnagyobb megdöbbenésére felásva találta a fia sírját. Rögtön szólt a sirásóknak, akik értesitették a rendőrséget. Kihányták a földet a megbolygatott sírból és négy kis koporsóra akadtak, mindegyikben egy-egy kis gyermek holtteste volt. A rendőrség detektiveket bujtatott el a közelben, akik állandóan figyelték a sírt. A következő éjjel megjelent két ember, aki ásni kezdett. Azonnal elfogták őket, bevallották, hogy a gyermekholttesteket akarták elvinni. A rendőrség most azirányban nyomoz, hogy honnét kerültek elő a gyermekholttestek és miért éppen Zacharek sírjába földelték el azokat.

Levélpapirt, borítékot izlésesen olcsón készit

lapunk nyomdája.

József kir. h. u. 1.

Bika-bérház.

Modern frizurák, hajfestés

Kolozsváry

legmodernebbül berendezett hölgyfodrász szalonjában.

Gyászrovat

ELHUNYT FÖLDBIRTOKOS.

Súlyos csapás érte a Balogh és Pásztor családokat, egyik oszlopos tagja, polgár **Balogh József** dőlt ki tegnapdélután az élők sorából, vele a gazdatársadalom vezető tagja hagyta üresen örhelyét. Temetése szombaton délután három órakor lesz a Miklós uccai gyászházról. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Mélységes fájdalomtól összetörve, de Isten bölcs akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy családunk feje, a legjobb férj, gondos édesapa, após, nagyapa, sógor, nagybácsi, nász és jó rokon, polg. **Balogh József** földbirtokos, tör. hat. bizottsági tag, áldásos élete 65-ik, boldog házassága 38-ik évében, hosszas kinos szenvedések után, folyó hó elsején, délután hat órakor az Urban megnyugodott. Kedves halottunk földi részeit folyó hó 3. napján, szombaton délután 3 órakor fogjuk a Miklós ucca 47-ik számú házunktól a református egyház szertartása szerint a Kossuth uccai templomban tartandó ima után a Kossuth uccai temetőben levő családi sírboltba végső nyugalomra helyezni. Végtisztességtételére rokonainkat, barátainkat, gazdatársainkat fájdalmas szívvel meghivjuk. Debrecen 1934. március 1-én.

Áldás és béke drága poraira! Pihenj csendesen.

Bánatos felesége: özv. Balogh Józsefné Balogh Juliánna. Szerető gyermekei: József és Sándor nejével Pásztor Sárikával. Unokái: Pöszike és Sárika. Sógorai és sógornői: Balogh Lajos nejével Makai Rózával és gyermekeivel. Balogh Piroska férjével Nagy Sándorral és gyermekeivel. Balogh József nejével Jámbor Zsuzsánnával és gyermekeivel. Nászasszonya: özv. Pásztor Jánosné gyermekeivel. — Számos közeli és távoli rokonok nevében is. — A temetést Csurka Kegyelet temetkezési vállalata rendezi, Csapó u. 33. szám.

—

Özv. Váradi Lajosné Szitó Eszter 84-ik évében elhunyt. Temetése pénteken délután három órakor lesz a Köztemetőben, ugyanazon reggel a Péterfia uccai temetőből elszállított férje hamvai mellé. — Temetését és az exhumálást Bartha vállalata végzi.

Papp Katalin élt 2½ évet. Temetését pénteken délután a Köztemetőben Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Varga Irén temetése csütörtökön délután négy órakor volt a Köztemetőben, Dankó temetkezési vállalat rendezésében, Kossuth ucca 3. szám.

Szabari László temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemetőben, Dankó temetkezési vállalat rendezésében, Kossuth ucca 3. szám.

— **Dr Rugonfalvy Kiss István előadása az Árpád Bajtársi Egyesületben.** Az Árpád B. E., folyó hó 3-án, szombaton délután öt órakor a központi egyetem 12 tantermében vitatáborozást rendez. A táborozás előadója dr Rugonfalvy Kiss István egyetemi tanár, az egyesület patronusa, aki 1867-től napjainkig cimmel a ma problémáinak történelmi gyökereit fogja ismertetni. Az ezt követő vita során szakhozzászólóként Némedy Lajos nádor, az 1867. utáni időkkel kapcsolatban a magyar szellem tragédiájáról beszél. Az előadásra vendégeket szivesen látnak.

— **Előadás Mussoliniről.** A Monti Kör e heti összejövetelén Haidegger Erzsébet olasznyelvű felolvasást tartott Mussolini sokoldalúságáról. — A nagy tájékozottságra valló felolvasást a megjelentek nagy élvezettel hallgatták végig. Utána vita volt.

A DEAC kitüntetett atlétái

A DEAC atletikai szakosztálya, sikerült társasvacsorát tartott a Kath. Otthonban. A társasvacsora keretében adta át **Milleker Rezső** egyetemi tanár, a DEAC kitünő főtitkárának, dr **Szalay** Károlynak az OTT kitüntetését, — amelyet érdemei elismeréséül kapott.

A DEAC plakettjével tüntették ki a mult év legszorgalmasabb atlétáit: Nagy Arankát, Végh Ferencet, Gallé Gábort és Köszötner Vilmost.

—

Véres boxeres verekedés az Erzsébet uccán

Rendőrségre kisérték a boxerrel verekedő harcias amazont.

Csütörtökön este nyolc órakor botrányos verekedés játszódott le az Erzsébet uccán. Nagy kiabálással, nyomdafestéket nem türő szavakat harsogott egymásnak két nő és a botrányt fokozta az, hogy egy fiatal férfi is bele kiabált, aminek az lett a vége, hogy **egymásnak estek, tépték, rugták egymást, sőt az egyik nő boxerrel verekedett és véres zúzódásokat okozott ellenfelei testén.**

A botrányos verekedésre nagy nézőközönség gyült össze. Előkerült a rend őr is, aki a verekedő társaság tagjait, **Libik Kálmánnét, Horányi Jánost** és a **boxeres amazont, Csuka Juliánnát bekisérte a rendőrségre.** Az eljárás megindult ellenük.

Közelharc egy Eötvös uccai korcsmában

Az Eötvös ucca 9. számú kocsmában csütörtökön este parázs verekedés történt, mely valóságos közelharccá fajult és súlyos sebesüléseket eredményezett. A verekedés során megsérültek: **Tisza István,** Faragó ucca 3. sz. alatti kőművesmester, **Módos Gézáné, ifj. Tisza István, Mózsa Géza és Huller Erzsébet.**

A mentők első segélyben részesítették Tisza Istvánt, Huller Erzsébetet, Módos Gézánét. Legsúlyosabb a sérülése Tisza Istvánnak, akit kiszállítottak a klinikára, ahol azonnal összevarrták sebeit, arcán és halántékán. A verekedés ügyében megindult a vizsgálat.

—

Osszeszurkáltak egy cipészmestert a Hatvan uccán

Csütörtökre virradóra véres verekedés történt a Hatvan uccai Harsteinkocsmában. **Temesvári János** 38 éves cipészmester, Honvédtemető ucca 29. szám alatti lakos, segédjével **Mezei Istvánnal** italozni ment be a kocsmába ahol egy ismeretlen, nagytermetü férfi idogált. Az ismeretlen már részeg volt és ennek tudható be, hogy amikor Mezei egy tréfán jót nevetett, azt hitte hogy rajta nevetnek s **nagy dühöngéssel rátámadt Mezeire. Két rántott elő és le akarta szúrni.** A küzdőket Temesváry szét akarta választani és sikerült is neki megakadályozni, hogy az ismeretlen kését beledöfje a cipészsegéd be. Mezei alig ugrott el, az idegen **Temesváry ellen fordult és kezét, karját összeszúrkálta.** A nagy zavart felhasználva, melyet a véres szurkálás eredményezett, az idegen megszökött.

A cipészmester sebeit a mentők kötözték be és beszállították a sebészeti klinikára, ahonnan lakására vitték a további ápolásra. Az ismeretlen szurkálót keresik.

— **Két magyar villanyszerelő szerencséje Párizsban.** Párizsból jelentik: Az országos sorsjáték VII. huzásán két Bonne városban lakó magyar villanyszerelő munkás százezer frankot nyert Nevük a Havas-iroda szerint Kovács és Zubsch.

— **Öt házinyulért kóthónapi fogház.** A debreceni törvényszék csütörtökön tárgyalta Tiba András 37 éves helybeli lakos bűnügyét, aki egy kocsmai mulatozás után bement 1933. december 25-én özv. Magyari Istvánné udvarára és onnan ellopott öt darab házinyulat. A lopott nyulak közül kettőt családjával együtt elfogyasztott, hármat pedig eltett azzal, hogy maid az ünnepen fogják megenni. A törvényszék kéthónapi fogházra ítélte Tiba Andrást. Az ítélet nem jogerős.

— **Dr Tóth Sándor rendőrfogalmazót Kiskunhalasra helyezték.** — A debreceni rendőrség egyik agilis, képzett tagját, dr Tóth Sándor rendőrfogalmazót, aki a kihágási osztályon dolgozott éveken át, elhelyezték Debrecenből. Péntekre virradóra utazott el új állomáshelyére Kiskunhalasra. Dr Tóth Sándor elhelyezése nagy veszteséget jelent a debreceni rendőrségnek, de nagy veszteséget jelent a cserkészkerületnek is, hiszen, mint cserkésztiszt igen sokat és eredményesen dolgozott a városban.

— **Amikor arcszine fakó, szürkéssárga** és tekintete bágyadt, mikor szomoru, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepangás, gyomorfájás, felfuvódás és fejnyomás kinozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra 1—1 pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvizet inni.

A SZOBOSZLAI UTON LEZUHANT VÁGTATÓ SZEKERÉRŐL EGY ITTAS KISGAZDA.

Csütörtökön délután öt órakor a Szoboszlai úton egy kétlovas szénás szekeret elragadtak a lovak és vad vágtatással vonszolták maguk után. A szénás szekér három méter magas tetejéről **Batiz Mihály** 24 éves kabai kisgazda lezuhant az ucca kövére és eszméletlen állapotban került el a porban.

Nagy riadalom támadt az uccán, — nagynehezen lefogták a megvadult lovakat és értesítették a mentőket is, kik első segélyben részesítették a fiatal gazdálkodót és kiszállították a belgyógyászati klinikára, mert azt gondolták, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett és attól vesztette el eszméletét. A klinikai orvosok gyomormosást alkalmaztak, mert megállapították, hogy Batiz nagyon részeg.

Az ittas emberek hagyományos szerencséje ez esetben is megmentette a részeget és bár három méter magasról zuhant le a szekérről, mégsem történt semmi baja.

— **Baleset munkaközben.** Szathmáry Erzsébet cipőgyári munkásnő, a Csapó ucca 88. szám alatt levő cipőgyárban munkaközben elvágta a kezét. Sebét a mentők kötözték be.

FOTO

A MAOSz mai összejövetelén Búza Gábor tart előadást a különböző finomszemcsés előhivókról, különös tekintettel a fizikai előhivásra. Az érdekes, gyakorlati példákkal illusztrált előadásra tagokat, érdeklődőket tisztelettel meghivja a vezetőség. Előadás kezdete este félkilenc órakor a Perczel műteremben.

A tavaszi időjárás beköszöntével oktató fotó kirándulásokat tervez vasárnap délelőttre a MAOSz vezetősége. — Megbeszélés a ma esti összejövetelen. A gyakorlati fogások elsajátitására különösen kezdőknek figyelmébe ajánljuk a vasárnapi fotokirándulásokat.

TERMÉNYTŐZSDE

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Búza márciusra 8.55—8.58, májusra 8.49—8.50. Rozs márciusra 5.20—5.24, májusra 5.44—5.46. Tengeri májusra 9.50—9.51, júliusra 9.83—9.85.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Búza tiszai 77 kg-os 9.00—9.30, 78 kg-os 9.10—9.40, 79 kg-os 9.20—9.50, 80 kg-os 9.30—9.60, felsőtiszai 77 kg-os 8.80—9.00, 78 kg-os 8.90—9.10, 79 kg-os 9.00—9.20, 80 kg-os 9.05—9.35.

Rozs 5.25—5.35, tak. árpa I. 9.40—9.50, tak. árpa II. 9.20—9.35, sörárpa 11.25—13.00, zab I. 10.45—10.60, zab II. 10.30—10.40, tiszai tengeri 8.15—8.25, egyéb tengeri 9.75—9.90, korpa 8.20—8.30.

A *készáruvásáron* búza 30, rozs 45, zab 15, tengeri új 35, ó 40—45 és tak. árpa 10—20 fillérrel olcsóbb, korpa 10 fillérrel drágább.

SPORT

A debreceni tornászkerület az elsők közé került

A bihari mezitlábas tornászok nagy sikere — A Tornász Szövetség közgyülése Berettyóujfaluban

A Magyar országos Tornász Szövetség keleti kerülete — amely hároméves fennállása óta az elsők közé küzdötte fel magát — a— mult nap Berettyóujfaluban tartotta közgyülését s ezt az alkalmat használta fel a keleti tornászkerület arra, hogy Biharmegyét is meghóditsa és beszervezze a tornászsport számára.

Ugy a közgyülés, mint az ezt követő tornászünnepély a legteljesebb siker jegyében folyt le.

A közgyülésen dr *Szilágyi Lajos* cs. és kir. kamarást, Biharmegye főispánját a MOTESz keleti kerülete társelnökévé, dr vitéz *Nadányi János* főszolgabirót, a BUSE elnökét alelnöknek, *Fekete Kálmánt* és *Kiss Antalt*, a BUSE vezetőségi tagjait pedig az intézőbizottságba választották meg.

A közgyülésen a dalárda precizen előadott megnyitó száma után *Ady Lajos* kir. tankerületi főigazgató, a MOTESz keleti kerülete elnöke tartott magasszínvonalú megnyitó beszédet s fejezte ki reményét, hogy Biharország mai megcsonkítottságában is lelkes harcosa és támogatója lesz a magyar tornászsportnak.

Utána a betegsége miatt távollevő gróf Teleki Sándor, a MOTESz elnöke megbizásából és képviseletében *Steinfeld István* nagybirtokos, kormányfőtanácsos szólalt fel és üdvözölte a bihariakat és kivánt jó munkát.

Majd vitéz dr *Nadányi János* beszélt és igérte meg, hogy a bihariak a tornászsportnak is lelkes harcosai lesznek. Az a tény, hogy a MOTESz keleti kerülete Berettyóujfalut választotta mostani közgyülése színhelyéül, megtiszteltetést jelent Berettyóujfalu számára és nagy lökést ad a tornászsport ottani megerősítésére.

Ezután *Somorjay László* főtitkár terjesztette elő gondos jelentését és számolt be a mult évi működésről.

A jelentésből kiderült, hogy a keleti tornászkerület rövid fennállása óta az elsők közé küzdötte fel magát s Debrecenben, Nyiregyházán, Karcagon, Hajdúböszörményben, Tokajban, Szeghalmon, Derecskén rendezett nagysikerü tornászünnepélyt és hódított a tornászsportnak.

A kerületi és főleg a debreceni tornászok nyertek igen sok vidéki és országos bajnokságot, vidéki elsőosztályú csapatbajnokságot, Tóth Lajos pedig országos ifjúsági és vidéki szénior bajnokságot.

Soós Géza, a MOTESz főtitkára szólalt fel ezután s *a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg a keleti kerületi és debreceni tornászok nagy sikeréről és a kerület kiváló vezetőiről.*

A MOTESz elismerését jelenti, hogy a világbajnoki 12-es keretbe Debrecenből felvette Tóth Lajost, az ifjúságiak közül pedig Mogyoróssy Győző, Kovács Jánost, akiket kiváló tanáruk, Schmidt Gyula kerületi művezető oktat és készit elő a nagy versenyre.

A főtitkári jelentés meleg elismeréssel emlékezett meg *Kulcsár Izabella* és *Schmidt Gyula* testnevelők lelkes, eredményes munkásságáról, akiknek nagy részük van a kerület fejlődésében.

A beszámolók után dr *Szilágyi Lajos* főispán mondott nagy beszédet és kötelezte el magát a tornászsport támogatására. *Biharmegye* — mondotta — *egy centiméterrel sem akar elmaradni sem Debrecentől, sem Hajdúmegyétől.* Nagy Biharországnak Nagyvárad volt a székhelye az elszakitás előtt, de kultúrális téren, gazdasági tekintetben és sok más vonatkozásban Debrecent tekintette tanitómesterének és most Csonka-Bihar szivén Debrecent tekinti irányadónak.

A közgyülés nagy lelkesedéssel fogadta a főispán szavait. A közgyülésen a vármegyei hatóságok, *Fráter László* alispánnal az élén képviseltették magukat, mig a katonaság *Sybiszlavszky* ezredes vezetése alatt jelentek meg nagyszámban.

Délután a leventeházban nagyszámú közönség előtt kitünően sikerült tornászünnepély volt. A dísztornán nagy sikerrel szerepelt a berettyóujfalui hölgycsapat a kitünő *Szikszay Irén* vetésével. A leányok ritmikus és talajtornaszámokat mutatak be, majd *Bástkay Kálmán* vezetésével a férfiak mutattak be igen sikerült számokat.

Szertornán a DTE és Debrecen reprezentáns tornászai, *Tóth, Molnár, Mogyoróssy* és *Urszán* vettek részt és aratták nagy sikert. Szereplésükkel a MOTESz főtitkára annyira meg volt elégedve, hogy meghivta Tóthot, Mogyoróssyt, Kovácsot és Molnárt március 19-re Budapestre, az OTT nagy dísztornáján való szereplésre és egy 12-es keretben mutatják be tudásukat a Városi Színházban.

Ezután következett a dísztorna legérdekesebb és legmegkapóbb száma, *72 kis fiatal elemista gyermek tornamutatványa.*

Szegény, egyszerü kis gyermekek, a bihari mezitlábas tornászgárda, akiket Debreceni tanitó oktat, nevel és akik a nehéz körülmények között is bámulatosan tökéletest, kiválót nyujtanak.

Megható volt nézni az ütött-kopott, foltos rongyos ruhájú kis elemisták, mezitlábas gyerekek preciz, alapos tömegtornászmutatványát.

Olyan nagy sikerük volt, hogy a főispán és a MOTESz együttes akciója eredményeképpen *a bihari mezitlábas kis tornászokat felviszik Budapestre is és ott, a világbajnokság kapcsán is bemutatják mire képes a kis mezitlábas bihari gyerek erős akarattal, lelkes vezetés mellett* és a világbajnokságon az egész világ tornászai előtt mutatják be tudásukat, munkakészségüket.

Megható látvány volt a mezitlábas tornászgyerekek mutatványa és feledhetetlen benyomást keltett.

A MOTESz keleti kerülete közgyülése és berettyóujfalui dísztornája teljes siker jegyében folyt le, új tért, új embereket hódított meg, akiknek támogatásával a magyar tornászsport, amely a magyar nemzet ügye is, újabb fejlődés elé néz.

—

ÉRDEKES MÉRKŐZÉSEKNEK LESZ SZINHELYE VASÁRNAP A DVSC PÁLYA

Folyó hó 4-én, vasárnap teljes erővel megindulnak a tavaszi forduló bajnoki küzdelmei. Különleges csemegével kedveskednek az amatőr mérkőzéseket mindig nagyobb és nagyobb számban látogató közönségnek az egyesületek vezetői, mikor szinte bombaprogramot állitottak össze. D. e. 11 órakor a DTE—Textilgyár mérkőzésen mindkét csapat a legnagyobb erőkifejtéssel igyekszik a két pontot megszerezni, hogy helyzetén javitson. Utána d. u. 1 órakor a NyAFE—Villanygyár csapatai mérik össze erejüket, hogy a mérkőzést maguk javára döntsék, mely majdnem tisztázza az ötödik helyezést és ezzel a 200 pengős fogadást is, mely szerint a Villanygyár az első öt csapat között végez. Végül az országos amatőrbajnoki az SBTC-ét verő P. MÁV kerül szembe a fokozatosan javuló és fejlődő DVSC fiataljaival, kik az ősszel Püspökladányban döntetlenül játszottak a bajnokcsapattal és ez az őszi bajnokságába került a P. MÁV-nak. Ez a mérkőzés délután 3 órakor kezdődik.

—

DEAC—DKASE

I. osztályú amatőrbajnoki küzdelem a DEAC nagyerdei sporttelepén. Vasárnap délután 3 órakor kerül szembe egymással a két örök rivális, kiknek találkozása a bajnoki forduló legizgalmasabb küzdelmét hozza. A mérkőzés győztesét megjósolni igen nehéz. A papirforma mégis a DKASE győzelmét mutatja. A mérkőzés igen olcsó helyárakkal tekinthető meg.

—

A DKASE KÖZGYÜLÉSE

A Debreceni Kereskedők és Alkalmazottak Sport Egyesülete ezúton is meghivja az egyesület összes tagjait 1934. évi rendes évi közgyülésére, melynek tárgysorozatán a szokásos évi tisztujitások és a labdarugó szakosztálynak a Debreceni Torna Egylettel való fuziója szerepel. A közgyülés március 3-án, szombat este 7 órakor lesz megtartva a Kereskedők és Utazók helyiségében, Bika félemelet, míg az első közgyülés valószinű határozatképtelensége esetén a második közgyülés ugyanott március 4-én, vasárnap délelőtt pontosan 10 órai kezdettel lesz megtartva, amely a jelenlévő számára való tekintet nélkül határozatképes. Előzőleg vasárnap délelőtt fél 10 órai kezdettel választmányi ülés. A DKASE elnöksége ezúton is felkéri az egyesület összes tagjait, hogy a fontos tárgysorozatra való tekintettel teljes számban jelenjenek meg. Elnökség.

—

GERŐ FERENC VEZETI A VASÁRNAPI BOCSKAI—KISPEST MÉRKŐZÉST

A vasárnap Kispesten eldöntésre kerülő Bocskai—Kispest mérkőzést Gerő Ferenc vezeti. Gerő vezette legutóbb Debrecenben a Bocskai—Phöbus mérkőzést.

—

A BOCSKAI FELÁLLITÁSA KISPEST ELLEN

A Bocskai csütörtöki edzése a szokott keretek között folyt le, a DVSC és Villanygyár volt az ellenfél.

A Bocskai edzésén mindenki résztvett, a sérült Gyulai is jól mozgott. A Bocskai csapata úgy áll fel, mint az első két diadalmas mérkőzésen, vagyis: Alberti — Vágó, Janzsó — Palotás, Gyulai, Keviczky — Markos, Vince, Teleki, Eöry, Hevesi. A csapat szombaton megy Budapestre.

—

AZ AMATŐRMÉRKŐZÉSEK HELYE ÉS BIRÓI

A vasárnapi amatőrmérkőzések helye, párositása és birói a következők: Debrecenben, Vasutas pálya, délelőtt 11 órakor: Textil—DTE, dr Lengyel; 1 órakor DVSE—NyAFE, bíró dr Nagy Zsolt; fél 4 órakor DVSC—P. MÁV, bíró Rose. Egyetemi pálya, délután 3 órakor DEAC—DKASE, bíró Debreceni. Nyiregyházán: NyTVE—NyKISE. Mátészalkán: MTSE—KSE, bíró dr Glückmann.

JUNIUS 3-ÁN

a debreceni sporthét kapcsán a cseh vizipolóválogatott Debrecenben játszik a magyar vizipolóválogatottal. A mérkőzést országos érdeklődés előzi meg.

VASÁRNAP DEAC—DMTE BIRKOZÓVERSENY

Vasárnap, 4-én délután 4 órai kezdettel a DTE tornacsarnokában kerül megrendezésre a DEAC—DMTE birkozóverseny. A magasszínvonalú mérkőzés iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Olcsó sportjegyek.

—

FELHIVÁS

A DKASE ezúton is közli játékosaival, hogy a szokásos heti szakosztályi ülés pénteken este 8 órakor lesz megtartva Csapó utca 100 alatt, amelyre az összes játékosok megjelenését kéri az intéző.

Férfi öltöny tisztitása és vasalása 3 P
Gyász esetén 12 óra alatt festek
Weisz, Arany János-u 9

15.096—1934. vh.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Aluliroti kiküldött ezennel közhirré teszi, hogy a debreceni kir. járásbiróság 1930 Pk. II.—55.631. sz. végzése folytán dr Trattner Albin budapesti ügyvéd által képviselt Magyar Könyvterjesztő Vállalat Rt. javára hátr. 185 P 47 f. tőke, ennek kamatai 5 P 70 f. eddigi, valamint a még felmerülendő költségek és az ezennel csatlakoztatott következő végrehajtóknak alább feltüntetett követelései erejéig is árverés elrendeltetett.

Az árverés megtartására határidőül *1934. évi március hó 8. napjának délután 4 óráját* tüzöm ki, Debrecen, Komlóssy út 4/b. sz. alá, amikor végrehajtást szenvedőtől le- és felülfoglalt 1030 pengőre becsült bútorokat és festményeket a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladom.

Debrecen, 1934. évi február hó 19.

Tihanyi Vilmos
bír. végrehajtó.

24179—1933. tksz.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY

Benyáts Emil végrehajtatónak Magyar Jánosné Csige Juliánna debr. lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 35 ar. pengő tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a debreceni 992. sz. betétben A + 1. sor. 4438. hrsz. a. foglalt Veres u. 15. számú ház és udvarból a Magyar Sándorné Csige Juliánna nevén álló 1/6 részre 1900 ar. P,

a debreceni 5981. sz. betétben A. I. 1—2. sor 6334, 6335. hrsz. a. foglalt Báthory utca 7. szám és Apponyi u 8. sz. ház, udvar és szőlőből ugyanannak nevén álló 1/6 részre 399 ar. P

és a debreceni 10351. sz. betétben A. I. 1—4. sor 32469/1, 32469/2, 32469/3, 32469/4. hrsz. a. foglalt 15 hold 142 öl területü Kishegyesen levő ut, ház és szántóból ugyanannak nevén álló 1/6 részre 2829 ar. P kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést *az 1934. évi március hó 14. napján délelőtt 9 órakor* a tkvi hatóság hivatalos helyiségében (Deák Ferenc utca 17. sz. 1. ajtó) fogják megtartani.

Az árverés alá eső ingatlant az árverési feltételekben irt áraknál alacsonyabb áron eladni nem lehet.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni.

Debrecen, 1933. évi okt. hó 10-én.

Dr *Szász* s. k. járásbiró.

—

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betűből álló, valamint levelezési, házassági apróhirdetések és a kezdőszavak díja kétszeresen számíttatik. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közöltetnek. A közlési díj vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott címek csupán kiadóhivatalunkban, Debrecen, József kir. herceg utca 1. szám (Bika bérház) tudhatók meg.

Levelezés

20 PENGŐ JUTALOM
Aki tévedésből a „Debreczen" kiadóhivatali helyiségéből egy selyem fehérneműket tartalmazó csomagot elvitt, illetve megtalált, kérjük, hogy a kiadóhivatal pénztáránál 20 pengő jutalom ellenében adja le. 1234

Papírszalvéta
szre 1.50, fehér closet-papír csomagja 16. Debrecen legújabb térképe 1 pengő. **Springer** papír fotocikkek szaküzletében. 647 5. 1.

Alkalmazást nyer férfi

Kifutó
felvétetik fűszerüzlet — Csapókert utca 11. sz. 630

Jómunkás
borbélysegéd felvétetik, Dienes, Szabó Kálmán utca 26. sz. 626

Alkalmazást nyer nő

Kiszolgálónő
jómegjelenésü, vendéglőbe, azonnali belépésre keresteltik. Késes utca 18. szám. 654

Tüzőnőt
jó munkaerőt felveszek, állandó alkalmazásra, Boros, Piac utca 9. 681

Egy
szerényigényű nő bejárónőnek felvétetik, Pacsirta utca 19. sz. 625

Kiszolgáló nőt
keres jó bizonyítvánnyal, gyakorlattal fűszerkereskedés. Irásbeli ajánlatát e lap kiadójába kérem „Jóbizonyítvány" jeligére. 636

Megbizható
jobb mindenes asszony felvétetik, Pacsirta utca 18. szám. 638

Felsőrész
készítéshez ragasztó felvétetik, Molnár János, Szent Anna utca 22. sz. 641

Elsőrendü
hölgyfodrásznő, aki szépen vizondolál felvétetik, „Diva" Hatvan utca 8. szám. 642

Bejárónő
felvétetik, Wesselényi u 2. sz., földszint 25. 644

Bejáró
mindenes egésznapra felvétetik. Kiss cukrászda, Batthyányi utca 26. 653

Alkalmazást keres nő

Komoly
családos leány elmenne mosásra, nagytakarításra, Garai utca 10. ajtó 6. 627

Intelligens
fiatal asszony, jó gazdasszony, önállóan varr, kézimunkázik, házvezetőnői állást keres, Pereces utca 20. (A.)

ö üj — u- n sq .es

Ajánlat

Kispest mecsre
autóbusszal 12 pengő oda-vissza, Dégenfeld-tér 8. szám. 650

Érdekfeszítő regények
„Száz kéz nyul egy leány után" „Halálsugár" ötven fillérért kaphatók a „Debreczen" kiadóhivatalában.

Tisztviselők
és családok kedvelt étkező helye a kitünő magyar konyhájáról ismert Bádogos uccai **Ludeser étkezde.** 1324 2. 6.—3. 6

Játékkártyák
olcsó reklámárai, römi és bridzskártyák 2 P 20 fillér, csomagja. — Szász trafik, Piac u. 61 1363 3. 7

Csemege-túró
tea-vaj, mérős és csomagolt. Ementháli, s Trapista és különleges dessert-sajtok, a legolcsóbb, a legfrissebb, Deutsch Lajos, Piac u. 38. szám. Deutsch Albert és Fia, Hatvan u. 2. sz. cégeknél kapható. 207 3. 18

Gyümölcsfák
metszését, permetezését szakszerüen, olcsón vállalom, Farkas József műkertész. Cím leadható Farkas virágüzletben Arany Bikával, szemben 157. 3. 24.

Jogászkörből
étkezdémet Piac u. 71. alá helyeztem át. — Kinn-, bennétkezőket finom házikosztra jutányosan elfogadok. Sarkadyné. 1085 III. 4

Tűzifa, száraz
bükk, tölgy és gyertyán darongból aprítva, 100 2.80, hazaszállítva, míg a készlet tart, a Központi tűzifa- és széntelepen, a Margitfürdő mellett. Telefon: 10-24. 1851 10. 25.

Ondolálás 40
manikür 30, hajvágás 20 és 30 fillér, Miklós u 53. szám, Toma. 639

Etus néni
kávémérés és filléres étkezdéjében Széchenyi ucca 47. sz. alatt. ízlésesen étkezhet. 637

Kerékpárjait
átszínezze, átjavítja legolcsóbban Nagy István műszerész, Széchenyi u 6 szám. 1789. 3. 17.

Mosó.
mosdó, borotvaszappanok, hajszeszek, brillantinok, fésü és kefeáruk, olcsón. Földes illatszertárban, Vigmozinál. 1365 3. 7.

Látta már
mit kaphat 1 fillérért a Csipke Szaküzletben? Nézze meg, Csodálkozni fog. Hatvan ucca 1. (Püspöki palota.) 521

Kereslet

Apró
üvegeket veszek. Egeres sy Gyula illatszertár, Hunyadi ucca 21. 635

Teljes tejet
a reggeli órákra keresek 25 litert. Nyil ucca 79. sz., fűszerüzlet. 620

1 drb
10 dkg teavaj 24 fillér, zsiros tarppista 1.50-től kapható az Alpesi sajtcsarnokban, — Del-Ka mellett. 184 3. 31.

ÉTKEZDEMET
férfiszakács segítséggel kibővítettem

KONYHÁM
kielégíti mindazokat az igényeket, kik jól, ízletesen és olcsón akarnak étkezni.

KITÜNŐ EBÉDEK
és vacsorák kihordásra és bentétkezésre. Bentétkező

tisztviselőknek és diákoknak
kedvezményes

ZÓNA EBÉDEK
Könnyítsen háztartási gondjain és próbálja meg.

Pauchly Béláné, — Batthyányi ucca 9. sz.
1144 3. 3.

Vigyázat!

apróhirdetéseit

a DEBRECZEN-be csak

a Bika bérházban,

Vigmozi bejárata után

adhatja fel.

Keresek
egy négyes csőplógarniturát, kedvező feltételek mellett. Kuruc Lajos, — Hosszúpályi, Hajnal u. 623

Drótsodronyt
tenniszpálya bekerítéséhez veszek. Ajánlatot ármegjelöléssel „Drótsodrony" jeligére a kiadóba kérem leadni. 1522 vv

Élelmiszer, ital

Tokajhegyaljai
báró Waldbott Kelemen márkázott borainak literenkénti kimérése, — Árpád tér 28. szám. 1306. 3. 11

Tejet,
tejszint, vajat, juhgomolyát állandóan vesz, kötésre is, „Délibáb" vajüzem, Tejpiac. 1364 3. 7.

Flekken,
erdélyi módra, zóna 50 fillér naponta bármikor a Koronában. 1661 3. 13.

Nyestékre
államilag ellenőrzött tokaji bort vegyen. Poharazás és literenkénti eladás, Kossuth ucca 34. szám. 1385 3. 11

Bútor

Sodronybetét,
matracpárna, vasbutor gyári árban beszerezhető Vasbútorgyár Részvénytársaságnál, Sesztina és Tóth Gyula cégeknél kedvező fizetési feltételekkel is. 626 v v

Hangszer

Zongora
és Pianino, modern már 450-től kapható, Hermel, Piac ucca 42. 657

Zongora,
fekete, rövid, wetrheimszekrények, üzletberendezések, zenekaridobok eladók, Csapó ucca 19, keresztépület. 652

Oktatás

Naményi
Gyorsíró- és Gépíróiskolában szakszerű, — gyors, olcsó kiképzés. Előkészítés a tavaszi — gyorsírói államvizsgákra. Államérvényes bizonyítvány. Törvényszéki tárgyalások, közgyülések, előadások legyorsírását az iskola beszédíró hallgatói végzik. — Miklós u. 8. 313, 3, 24.

Pénz

Vasutasoknak
órabéreseknek, kölcsönt folyósítlatok, — Építési tatarozási kölcsönök kaphatók, Rákóczy ucca 19, szám. 1774. 2. 28

Autó, motor kerékpár

Motorkerékpárt
3.50 km³ keresek. „Indián" jeligére a kiadóba. 656

Uzlet, műhely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség
szép nagy leholtozott galériával kiadó, Füvészkert ucca 14. szám. 116 2. 25.

Atadó üzlet, vendéglő

Bérbeadó
régi forgalmas kocsma berendezéssel Würdiger Késes ucca 90. 525

Társ

Társ
kerestetik forgalmas üzlethez, 300 pengő tőkével. Ajánlatok „Forgalmas üzlet" jeligére a kiadóba. 655

Vegyes

Elveszett
egy róka boafarka. Kérem a megtalálót jutalom ellenében a kiadóba beadni. 640

20 PENGŐ JUTALOM
Aki tévedésből a „Debreczen" kiadóhivatali helyiségéből egy selyem fehérneműket tartalmazó csomagot elvitt, illetve megtalált, kérjük, hogy a kiadóhivatal pénztáránál 20 pengő jutalom ellenében adja le. 1234

Kiadó lakás két szobás

Modern
kétszobás lakás fürdőszoba, mellékhelyiségekkel, parkirozott udvarban kiadó, Teleki ucca 5. szám. 530

Kiadó lakás három szobás

Modern
háromszobás uccai lakás májusra kiadó, Hüvelyes ucca 10. 622

Három szoba,
uccai elő- és fürdőszobás lakás, májusra kiadó, Bundi ucca 5. sz. Megtekinthető 10—1-ig. Értekezni Perczel cukrász. 517

Kiadó lakás nagyobb

Kiadó
május hó elsejére négyszobás modern emeleti villalakás, villamos megállónál, Károly Ferenc József út 28. szám. 455 3. 5.

Lakást keres

Május 1-re
keresek modern 3 szoba, fürdőszoba, mellékhelyiségekből álló családiházat. Ajánlatokat „Családi ház" jeligére a kiadóba kérek. 1420-a vv

Bútorozott szoba

Uccai
bútorozott szoba, egy-két személyre kiadó, — Pacsirta ucca 49 sz. 530

Különbejáratú
bútorozott szoba kiadó, Szent Anna ucca 5. sz. udvarban balra. 64?

Ingóság eladás

Modern
kaukázusi dióháló, 16os lankaszter kakasospuska, elutazás miatt eladó. Megtekinthető 10—12 óráig. Eötvös uca 38. 649

Bösendorfer
zongora és antik bútorfája eladó, Kigyó ucca 8. szám. 633

Ebédlőasztal,
hálószoba, nagyon olcsón eladó, Széchenyi u 30. szám, keresztépület. 631

Amerikai
íróasztal, 3—4 méteres pultok eladók, Könyök ucca 8. szám. 645

Eladó ház

Különő
helyen levő Rothermere ucca 6. számú ház eladó, vagy földért megcserélhető. Értekezni lehet „Arany Egyszarvú" gyógyszertárban, a szín ház mellett. 614 3. 18.

Eladó házhely

Építkezésre
alkalmas telek olcsón eladó, Arany János ucca 9. szám. Lebontandó épület eladó. 634 3. 6.

Eladó ház
villatelkek, villanoshoz közel, közmüvek, Poroszlay ut 62. 1902. 3. 2.

Eladó föld

Fancsikán
36 hold föld eladó, gyümölcsfák telepítésére is igen alkalmas, Könyök 8. szám. 646

Eladó állatok

Eladó
6—30 darab simultánozott kéthónapos mangalica malac elvevőnek, ki feles tartásra öszig ott hagyná. Értekezni lehet Bádogos u kefés üzlet. 591

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF

A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása